

De Korhaan

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

jaargang 55, nummer 4
winter 2021-2022

De Korhaan

verenigingsuitgave van de
'Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken'

Jaargang 55
nummer 4, winter 2021
Verschijnt 4 x per jaar
ISSN: 0929-876

Redactieadres

redactie@vwggooi.nl
R.G. (Rob) Moolenbeek, eindredacteur
Mr. J.C. Buhrmannlaan 42
1244 PH Ankeveen

Redactie

Renée Beekman
Doortje van Dijk
Dick Jonkers
Jelle Hogenbirk
Hans Hover
Paul Keuning
Rob Moolenbeek
Jeannette Tas

Ledenadministratie

ledenadministratie@vwggooi.nl
Pieterneel Vlasblom
Gaast 31
1274 AP Huizen
035-5261224

Advertenties

In overleg met de redactie

Drukkerij

Ten Herkel Loosdrecht

Inleveren kopij

Uiterlijk: voor de 28ste van de maanden
maart, juli, oktober, december

Copyright

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren. De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen en bijbehorend copyright van beeldmateriaal.

Omslagfoto's:

De foto op de vooromslag 'Pestvogel op tak met malusappeltjes' is door Johan Bosman gemaakt op 22 maart 2018 in een woonwijk in Lelystad.

De foto 'Roerdomp in bijna paalhouding' op de achteromslag is op 3 februari 2010 in de polder Arkenheem gemaakt door Bert Roelofs.

inhoud

5 Waarnemende schrijvers gezocht

8 Sfeerimpressie Openingsfestival najaar

16 De Sneeuwgors, najaars- en wintergast

34 De Middelste Bonte Specht

en verder

3 Van de redactie

4 Van de voorzitter

Van de communicatie

5 Oproep nieuwe bestuursleden

6 In memoriam Hilde Veenstra

7 Het jaar van de Merel 2022 komt eraan

15 Het waarom van een vogelaar

18 Oorkonde voor Erik Schüssler

19 Johan Bosman's Vogeltreffers

23 De pechvogel van 2021

24 Vogels in onze tuin

Nederlandse vogels in hun domein

25 De hooivogel | Baardman & Boterkontje

26 De knobbelzwaan | Broedvogelinventarisaties

27 Resultaten Weidevogelbeschermingsgroep 2021

28 Ronald Hermsen: Zegellak en zijdestaart

30 De Roerdomp

32 Wat was interessant in de vogelbladen?

37 Rectificatie Grauwe Gans in de Eempolder

38 De Nijlgans in de westelijke Eempolders

41 Programma

42 VWG informatie

43 Adressenlijst

een greep uit de VWG-activiteiten

Houd de komende maanden vooral de website en de nieuwsbrief in de gaten. Alle excursies, lezingen en andere bijeenkomsten worden daar bekend gemaakt. Verder kunt u natuurlijk meedoen aan diverse landelijke vogeltellingen.

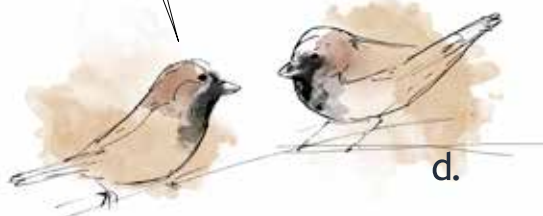
Gaan jullie deze winter nog richting het zuiden?

Nee, we blijven dit jaar in Nederland en doen mee aan de landelijke ooievaarstelling op 22 en 23 januari 2022.

Ooievaars | Gerda Baas

Ben je al in training om goed te scoren tijdens de jaarlijkse Tuinvogeltelling? We moeten zoveel mogelijk tuinen bezoeken met z'n tweeën van 28 tm 30 januari 2022.

d.

Van de redactie REDACTIE

Zo, het winternummer ligt weer op uw deurmat. Als ik dit schrijf is de winter nog niet echt ingetreden. Een enkel licht nachtvorstje, maar dat is het dan ook wel. De IJsvogels hebben het nog niet echt zwaar gehad en eerlijk gezegd hoop ik dat zij het ook deze winter niet zwaar zullen krijgen. De winterganzen zijn laat dit jaar. Meestal komen zij in oktober in groten getale ons land binnen en bevolken dan onze polders. Maar zelfs nu, begin december, zijn er nog niet veel Kol- en Brandganzen. Wel zijn er al veel Sijzen. Geen drijfsijzen maar echte Sijzen uit het hoge noorden. Ik vang ze voor ringonderzoek in mijn tuin. Waar komen ze vandaan? Zijn het Scandinavische broedvogels of komen ze meer uit het Oostblok en Rusland? Helaas, onder de ruim 500 gevangen en geringde vogels zat er geen die het mysterie iets kon oplossen. We weten het dus eigenlijk niet. En waarom nu al twee jaar op rij een redelijke invasie? Voor mij is het ruiverloop bij deze vogeltjes erg boeiend en interessant. Misschien hier later eens wat meer over in De Korhaan. Van Paul Keuning kreeg ik nog weer foto's van Patrijzen, vermoedelijk uit de polder Zeldert ten oosten van de Eem bij Baarn. Dat is de plek waar ze eerder ook gezien zijn. Let erop als u daar vogelt, ik hoor er graag meer over. Ook uw aandacht voor de Middelste Bonte Specht. Er zijn de laatste decennia aardig wat soorten verdwenen uit ons werkgebied maar dit is een welkome nieuweling. Geen exoot, ditmaal een vogel uit het oosten en zuiden van ons land. Misschien heeft het ouder worden van de Gooise bossen hier wat mee te maken. Ziet u een bijzondere vogel meldt deze dan op Waarneming.nl! Uit een tweetal artikelen in deze Korhaan (over de Middelste Bonte Specht en de Sneeuwgorst) blijkt dat die informatie goed gebruikt kan worden. Negatief is het bericht in de Gooi- en Eemlander van 16 november 2021. Het opsluiten van roofvogels in kooien is de grote wens van een Bunschoter. Hij wil een centrum voor Valkerij en Natureducatie gaan starten. Van de AFAS Foundation heeft hij 50.000 euro gekregen. En een vergunning zou hij ook al hebben, ondanks dat o.a. de Vogelwacht Utrecht bezwaar heeft gemaakt. Bent u ook tegen roofvogels in kooitjes, spreek dan uw verontwaardiging uit naar de AFAS Foundation. Ik ga zeker een brief schrijven!! In de nieuwsbrief van de Ooievaarsclub STORK lezen we dat 2021 een slecht seizoen geweest is voor de Ooievaars. De vroege broeders hebben nog wel wat jongen grootgebracht, maar van de latere legfels is weinig terechtgekomen. Op 22 en 23 januari organiseren zij een landelijke ooievaarstelling om te zien hoeveel Ooievaars hier overwinteren. En van 28 tot en met 30 januari organiseert Vogelbescherming Nederland de jaarlijkse Tuinvogeltelling. Noteer deze datums. Ik gaf al eerder aan het belang van het melden van uw vogelwaarnemingen. Wat te denken van ons lid Carel de Vink: hij voerde onlangs zijn 50.000ste vogelwaarneming in. Van harte proficiat met deze mijlpaal!

R.G. (Rob) Moolenbeek

Boomvalk d.

VOORZITTER

Van de voorzitter

Nee, ik ga het niet hebben over C. Daar wordt al meer dan genoeg over gezegd en geschreven.

Zonder C. waren we niet op het idee van een Openingsfestival gekomen. Met 130 leden gezellig in 'De Drie Dorpen'. Een heel gevarieerd aanbod aan activiteiten; presentaties, doe-dingen (vogelquiz, tekenen, fotograferen, veren herkennen), excursies en als afsluiting een hilarische presentatie van Onno Hooymeijer. Als tussendoortje tijdens de pauzes gezellig kletsen met elkaar. Dat alles was wel een heel leuke dag, al zeg ik het zelf!

Verder dan nog een goed nieuwsbericht. Het plan voor de vermaledijde vaarverbinding door de Loenderveense Plas is van de baan. Met het nodige morren heeft de recreatiesector in moeten zien dat de verwachte effecten op de natuur te groot zijn om nog verder vast te houden aan dit plan.

Wat een opluchting ging er door mij heen toen het definitief bekend werd. Natuurlijk betekent dit niet dat we achterover kunnen leunen, want de druk

op onze mooie en schaarse natuur blijft onverminderd aanwezig. We zijn met steeds meer mensen (en huisdieren), die willen wonen, werken en recreëren. Dat gaat nu eenmaal ten koste van ruimte en rust. Er moet dus extra ruimte gevonden worden voor zowel natuur als woningbouw en logischerwijs ligt die in het landelijke gebied. En dan hebben we het nog niet over de ruimte die de productie van zonne- en windenergie potentieel nodig heeft. Zo worden we nu bijvoorbeeld geconfronteerd met plannen voor zowel zonnepaneelvelden als windturbines in de Eempolders en Arkemheen.

Nu het jaar 2021 ten einde loopt, is het weer de tijd om te stil te staan bij wat we als Vogelwerkgroep gedaan en vooral bereikt hebben dit jaar. We beschrijven dit in het jaarverslag en financieel verslag. Nu gaan we weer plannen smeden voor het komende jaar 2022. Dat doen we als Vogelwerkgroep met alle verschillende actieve groepen. Ook dit beschrijven we in het jaarverslag en jaarplan van onze

vereniging. Samen met een financieel verslag en een begroting hopen we het jaarverslag op donderdag 17 maart 2022 in de Algemene Ledenvergadering (ALV) te presenteren. En laten we hopen dat we dit in onze eigen infoschuur kunnen doen en dat C weer teruggedrongen is tot een weinig relevante c.

Piet Spoorenberg

COMMUNICATIE

Van de communicatie

Beste vogelliefhebbers,

In de laatste Korhaan van dit jaar een korte terugblik. Wat was het fijn om na een lange digitale periode tijdens het Openingsfestival eindelijk de gezichten achter de telefoonnummers en emailadressen te zien.

Ook de eerste en enige fysieke redactievergadering dit jaar was erg aangenaam. Sommige redactieleden had ik slechts één keer ontmoet. Ik moest me zelfs opnieuw voorstellen. Ha, ha! We hadden met samen zes Korhanen gemaakt zonder elkaar te zien. Wil iedereen bedanken voor de prettige samenwerking dit jaar.

Heb veel hulp gehad om de communicatie en het contact met de leden op een digitale wijze voort te zetten. De schrijvers en illustratoren die twintig weekenden iedere zaterdagochtend een Weekend Weetje bij u in de digitale brievenbus hebben gestopt.

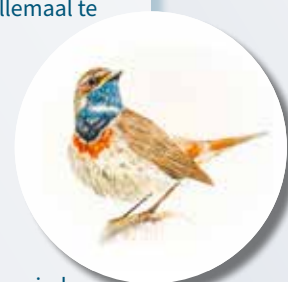
Hanneke Cusell heeft al een aantal werkgroepen bezocht en geïnterviewd en gaat daar volgend jaar mee door.

Hulp met het opzetten van een nieuwe Facebookpagina en een Instagram account was ook erg fijn.

Volgend jaar gaan we weer actief op zoek naar mensen om de mooie communicatieplannen te verbeteren en te vergroten. Plannen en ideeën genoeg, maar het ontbreekt echter aan handen om dit allemaal te realiseren.

Ik heb er zin in!
Tot volgend jaar!

Doortje van Dijk via:
communicatie@vwggooi.nl

HERHAALDE

OPROEP NIEUWE BESTUURSLEDEN

Voorzitter

Wij verwachten van een nieuwe voorzitter dat hij of zij:

- achter de doelstelling van de VWG staat: het bestuderen en beschermen van de in het wild levende vogels in het werkgebied
- affiniteit heeft met flora en fauna.
- de Algemene Ledenvergaderingen en de bestuursvergaderingen leidt.
- samen met de medebestuurleden de leden inspireert en motiveert.
- de samenwerking en saamhorigheid binnen de vereniging bevordert.
- goede contactuele eigenschappen bezit, kan samenwerken en delegeren en een bruggenbouwer is.
- het ontwikkelen van nieuw beleid en nieuwe activiteiten stimuleert.
- het gezicht van de vereniging naar buiten is en de samenwerking met natuurverenigingen en instanties bevordert.

Secretaris

Onze secretaris :

- voert in overleg met de andere bestuursleden de correspondentie.
- verzorgt het opstellen en versturen van de agenda voor bestuursvergadering en de ALV.
- maakt een bondig verslag van de vergaderingen.
- verzorgt het samenstellen van het jaarverslag voor de ALV.
- informeert (bestuurs)leden over voor hen binnengekomen mededelingen en berichten.
- verzorgt het digitaal secretariaat-archief.
- houdt het rooster bij van aftreden van de leden van het bestuur en de kascontrolecommissie.

Onze huidige voorzitter Piet Spoorenberg en secretaris Huub Casander zullen, na een zittingsperiode van ongeveer 9 jaar, per 17 maart 2022 tijdens de Algemene Ledenvergadering aftreden.

Het bestuur zoekt nu opvolgers die met enthousiasme en energie deze functie(s) willen overnemen.

Ben je geïnteresseerd of ken je iemand voor een van deze functies? Neem even contact op met Piet, Huub of een van de andere bestuursleden. Ook is het mogelijk contact te zoeken via secretaris@vwggooi.nl of telefonisch via 06-19709378.

Fan van Waarneming.nl?

Illustratie | Gerda Baas

Wie wil 4x per jaar voor De Korhaan leuke vogelwaarnemingen uit ons gebied samenvatten?

Nodig: een computer en dan onze eigen connectie met Waarneming.nl raadplegen:
<https://gooi.waarneming.nl/>

Rob (R.G.) Moolenbeek via:
redactie@vwggooi.nl

In memoriam Hilde Veenstra

Hugo Weenen

Op 9 oktober 2021 is Hilde Veenstra overleden op 68-jarige leeftijd. Hilde had al langere tijd last van onduidelijk herleidbare klachten, maar sinds drie maanden was bekend dat ze een niet te genezen vorm van alveolesklierkanker had. Haar zoon schrijft hoe verbazingwekkend berustend ze daarin was en zich kon richten op het hier en nu: “We zien wel, ik leef bij de dag”.

Hilde was een gewaardeerd lid van de Vogelwerkgroep. Haar grootste bijdrage was wellicht haar rol als fotoredacteur voor het boek ‘Gooise Vogels’, dat in 2017 verscheen als onderdeel van het 50-jarig jubileum van de Vogelwerkgroep. Het is een heel mooi boekje dat in korte tijd uitverkocht was, hetgeen grotendeels te

danken is aan de schitterende foto’s die met grote zorg door Hilde waren geselecteerd of gemaakt. Zij was eveneens initiatiefnemer van het school-educatieproject en heeft daar veel tijd ingestoken. Meer recentelijk heeft Hilde zich gericht op het fotograferen van Kraanvogels, waarover ze een boeiende lezing heeft gegeven voor de VWG Fotowerkgroep in november 2020. Ze was ook een enthousiast deelnemer aan andere VWG-activiteiten zoals de weekend- en fotografie-excursies.

We zullen Hilde missen en wensen haar familie en vrienden heel veel sterkte met het verlies.

Hilde Veenstra, oktober 2016 | Frieda van den Berg

Het jaar van de Merel komt eraan

R.G. (Rob) Moolenbeek

Heeft u geen Merels in uw tuin? Dan is er iets mis. Vanaf 2016 nam de stand van de stads- c.q. tuinmerels af. Dat kwam omdat veel vogels besmet waren met het usutuvirus. Gelukkig wordt de stand in de winter aangevuld met vogels uit het noorden en bij opengevallen territoria kunnen die blijven hangen. Ook kan een merelpaar twee tot drie legsels per jaar produceren. Op dit moment worden gelukkig weinig tot geen vogels gemeld die besmet zijn met het usutuvirus. Belangrijk voor een goede merelstand is dat er groen in uw tuin is. Een echt grasveldje in plaats van kunstgras en zeker niet de voor- en achtertuin 'dichtgeplamuurd' met tegels. Verder heeft hij graag wat struiken,

een conifeer of een klimhortensia om zijn nest te bouwen. En wat bijvoeren in de wintermaanden komt de vogels ook ten goede. Gelukkig begint al snel het jaar 2022 en zijn de eerste melodieuze merelklanken te horen. Ik kijk ernaar uit! Dat de stand achteruitgaat is zeker. Om nog beter inzicht te krijgen in deze achteruitgang hebben Sovon en Vogelbescherming Nederland de Merel uitgeroepen tot 'Vogel van het jaar 2022'. De focus zal liggen op het broedsucces. Hoe groot zijn de legsels, hoeveel jongen vliegen uit en wat zijn de predatoren. In de Korhaan van het voorjaar gaan we uitgebreid in op de Merel en wat u kunt bijdragen aan dit onderzoek.

Een beetje bijvoeren in de winter mag wel, vrouwtje 2e kalenderjaar Merel, tuin Hilversum, 13 februari 2021 | Jeannette Tas

Het Openingsfestival VWG het Gooi, najaar 2021

Een impressie door Paul Keuning en Hanneke Cusell van zondag 24 oktober 2021

Foto's: Hanneke Cusell, Doortje van Dijk, Paul Keuning, Wouter Rohde & Sylvia Vermaas.

Eindelijk weer samen genieten!

Meer dan 120 leden werden op zaterdag 24 oktober ontvangen door de dames van het Evenemententeam. Eerst het coronatoegangsbewijs checken en dan soepel door naar de inschrijvingstafel. Iedereen had er zin in!

Voor degenen die er helaas niet bij konden zijn, schreven Paul Keuning en Hanneke Cusell een impressie van een aantal programmaonderdelen van die dag. Wouter Rohde, Doortje van Dijk en Sylvia Vermaas maakten de foto's.

De mooiste vogelfoto's van 2020 en de buitenlandreizen

In het eerste programmaonderdeel toont Hugo Weenen zijn prachtige serie IJsvogels. Paargedrag, voedseloverdracht en nog heel veel andere zaken passeren de revue. Daarna volgt een presentatie van meerdere fotografen die wordt opgedragen aan de onlangs overleden Hilde Veenstra. Tot slot worden de mooiste vogelfoto's van vele buitenlandreizen gepresenteerd door Bertus van den Brink. Prachtige opnames uit alle Europese windstreken. Deze presentatie heeft wel wat weg van een reünie om mooie herinneringen op te halen. Dat lukt uitstekend aan de hand van deze beelden.

Wetlandwachten

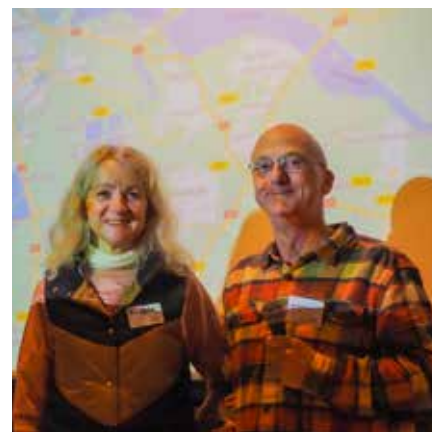
Na het voorgaande volgt een inleiding door Ria Escher en Piet Spoorenberg. Wat doet een Wetlandwacht, een vrijwilliger die voor Vogelbescherming Nederland de natuurbelangen in een gebied in de gaten houdt. Ria, nog niet heel lang vogelaar, is vorig jaar begonnen als Wetlandwachter voor de Gooimeer- en een stukje Eemmeerkust. Zij kan onbevangen vertellen wat haar aantrok bij deze vrijwilligerstaak. In het beheersplan voor een gebied staan de vogels opgesomd die

Openingsfestival VWG NAJAAR*
Zondag 24 oktober 2021
09:00 - 16:30 uur
de Drie Dorpen - Ankeveen

CONTOLE INSCHRIJVING
Wij vragen voor toegang om uw coronatoegangsbewijs
SAMEN GENIETEN
CONSUMPTIES CONTANT BETALEN (lezen om 10)

Programma
(toelichting volgende pagina)

	Grote zaal - LEZINGEN	Kleine zaal - WORKSHOPS	EXCURSIES
09:00 - 09:15	INLEIDING		
09:15 - 09:30	1. Opening Piet Spoorenberg		
09:30 - 10:15	2. De mooiste vogelfoto's van 2020 en de buitenlandreizen Hugo Weenen / Frits Constander		
10:15 - 10:30	PRUIC		
10:30 - 11:00	3. Wetlandwachten in Gooi e.o. Piet Spoorenberg	A. Determinatie van IJsvogels Dick Jansen / Beatrix Scholte	Buiketeijn Arie van Schoten Aan de Boer Hans Westendorp
11:00 - 12:15	4. Vogeljaar Arie van Schoten	B. Live-Atlas gebruiken Dick Jansen	
12:15 - 12:30	DRINKPAUZE EN VERVOLG VAN DE VORIGE ZAKEN		
12:30 - 14:00	5. Wat doet het ringelstaartje? Hans de Haeg	C. Het perfecte plaatje Hugo Weenen	
14:00 - 14:45	6. Kraaien klavertje, steg in het Gooi? Paul van der Plaats	D. Vogels teksten Gerda Jansen Gooijer van der Plaats Sylvia Vermaas	Buiketeijn Arie van Schoten Aan de Boer Hans Westendorp
14:45 - 15:15	PRUIC		
15:15 - 16:15	7. Wat betekende vogels van Europa Dick Jansen		Verzoek van G.C. Hoogwerf Waarom was er nog niemand voor van de Bovenlaan?
16:15 - 17:00	DRINKPAUZE		

een sleutelrol spelen bij de bescherming. Willen we middels monitoring met geselecteerde vogels de streefaantallen halen, dan moet de leefomgeving wel aan minimumeisen voldoen. In de Randmeren is de aanvoer van nutriënten via de Eem een groot probleem. Dat is een van de redenen dat het fonteinkruid hier zo welig tiert! Het is een wettelijke verplichting om dan de oorzaak aan te pakken. De lozing van fosfaten op de Eem zal dus moeten verminderen. Dit staat dan ook in haar jaarlijkse rapportage aan Vogelbescherming.

Piet Spoorenberg, Wetlandwachter van het Oostelijke Vechtplassengebied, fungeert in feite als de ogen en oren van Vogelbescherming in dat deel van ons werkgebied. Hij verdiept zich in bouwplannen en vaarroutes die soorten als de Purperreiger of de Grote Karekiet kunnen schaden. In voorkomende gevallen is hij ook de spreekbuis van de Vogelbescherming Nederland.

Live-atlas gebruiken

Dirk Prop houdt een inleiding over hoe je jouw vogelhobby kunt combineren met een laagdrempelige manier van digitale registratie van je waarnemingen op tablet of telefoon. Avimap heeft meerwaarde boven Waarnemingen.nl, omdat het gekoppeld is aan een bepaald kilometerblok. Trends zijn hiermee door Sovon makkelijker te volgen. In allerlei telprojecten is de Live-atlas toe te passen: slaapplaats-, water-, en territoriumtellingen, mits die gebieden binnen een km-hok passen.

Excursie naar Boekesteyn

Het is heerlijk om met Antje van Slooten, Han Westendorp en Juun de Boer op deze stralende dag de wei achter 'De Drie Dorpen' in te stappen en vervolgens op de landgoederen Boekesteyn en Schaep en Burgh de vogels te bekijken. Op het eerste gezicht lijkt er niks te beleven. Maar de vogeltrek is in volle gang en ja hoor, de ene na de andere groep Sijzen vliegt golvend over onze hoofden. En Ooievaars zijn rond Ankeveen niet te missen. Met tegenlicht kan zelfs een Buizerd ons verbazen. Hij is aan het bidden, is het misschien een Ruigpoot? Even houden we het zelfs voor een Visarend vanwege zijn lichte kleur. Bij nader inzien is het toch een gewone licht gekleurde Buizerd. Verder zagen we o.a. Vinken, Gaaien, Holenduiven en Kramsvogels. Enthousiast en voldaan komen we weer terug bij De Drie Dorpen, waar we aan kunnen schuiven voor de lunch.

Kennis door ringen

Na de lunch volgt het verhaal van Harry de Rooij over het Vogelringstation. In vogelvlucht vertelt hij over het ringen en welke projecten er zoal zijn. Het Vogelringstation Het Gooi ringt broed- en trekvogels in Oud-Valkeveen, maar daarnaast bijvoorbeeld ook uilen en roofvogels. Er zijn allerlei speciale

projecten. Enkele voorbeelden: het ringen van broedvogels volgens de CES (Constant Effort Site) methode, en het tuinonderzoek dat in Ankeveen wordt gedaan. Dit is vooral gericht op de Huismus. Omdat deze soort sterk achteruit is gegaan, hopen we meer inzicht te krijgen in de oorzaken. Bij roofvogels en uilen zijn het vooral jonge vogels die geringd worden als ze nog in het nest zitten. Het terug vangen is vaak lastig. Daarom wordt een deel van de jongen van kleurringen voorzien of wordt er een wildcamera bij het nest geplaatst. Hopelijk kun je dan de ring aflezen en hoef je ze niet nogmaals te vangen. Heel bijzonder is het migratie onderzoek van Kleine Karekieten en Bosrietzangers door middel van geolocators wat samen uitgevoerd wordt met Vogelringstation De Haar. In totaal zijn er 80 vogels uitgerust met een loggertje van slechts 0,32 gram (een Kleine Karekiet weegt ongeveer 11 gram). De vogels zijn heel zorgvuldig geselecteerd, want je wilt vooral vogels waarvan de kans relatief groot is dat je ze terug kunt vangen. Deze selectie bleek succesvol. Tot 2021 zijn maar liefst 20 vogels met loggers terug gevangen. De resultaten zijn fascinerend en alleen op deze manier komen we meer te weten over hun trekroutes en verblijf in Afrika. Ook het zoönoseproject is heel belangrijk geworden. In dit project wordt door middel van onder andere een druppel vogelbloed informatie verzameld over op mensen overdraagbare ziektes die door vogels kunnen worden verspreid, zoals het westnijlvirus. Kortom, heel veel interessante informatie en eigenlijk is er te weinig tijd om alles uit de doeken te doen.

Zelf-gecreëerde vogels

De workshop om zelf vogels te leren tekenen is het volgende programmaonderdeel. De belangstelling blijkt groot: in plaats van de 15 mensen die zich opgegeven hadden, zijn er bijna 25 aangeschoven. Doortje van Dijk leidt de workshop kort in. Het antwoord op de vraag 'wanneer is een vogel een vogel' is duidelijk. Namelijk, als jij vindt dat het een vogel is. Al met drie of vier lijntjes kun je een vogel tot leven wekken, zoals Dick Bruna op een onovertroffen manier deed. Andere schilders gaven vogels op hun eigen manier weer, zoals Picasso, Fabricius, Rembrandt en Van Gogh. En natuurlijk is ook Onno Hooymeijer een voorbeeld hoe je niet-bestaande vogels zoals de Witkopzwaaf of de Duitse Reiger kunt tekenen. Daarna helpen Gerda Baas, Sylvia Vermaas en Doortje ons geduldig op weg om vogels, al dan niet bestaand, op papier te toveren met respectievelijk inkt, aquarelpotloden en ecolinestiften. Het is ontzettend leuk om met deze nieuwe tekenmiddelen te werken en ook om te ontdekken dat je geen groot kunstenaar hoeft te zijn om zelf vogels te creëren. Het resultaat is een groot aantal verrassende vogels!

Niet bestaand en toch bijna echt

Als laatste krijgt Onno Hooymeijer het woord. Hij neemt ons vol passie en overtuiging mee door de wereld van de bestaande en vooral niet-bestaande vogels. Wat betreft de bestaande vogels kwam hij bij de bestudering van de verschillende vogelgidsen zoals 'De Bruun' veel opmerkelijke zaken tegen. Natuurlijk de vogelaarstaal zoals 'je neemt waar' in plaats van 'je ziet', of de vogel 'foerageert' in plaats van 'eet'. Maar ook de namen van veel vogels roepen vragen op. Waarom heet bijvoorbeeld een gans 'gans' en waarom niet 'gak' als onomatopée? Of als zijn naam is afgeleid van zijn Latijnse naam Anser anser, waarom dan niet 'Ans'? Verder is de wijze waarop je soorten kunt herkennen soms bijzonder. Zo blijkt bij de negen soorten bruin gekleurde piepers niet de kleur maar de lengte van de achtertenen het kenmerkende verschil te zijn. Dat onderscheid maakt het vogelen ongetwijfeld een stuk makkelijker! En verder snapt hij niet waarom de Vogelbescherming niets doet aan het misdadige gedrag van de Koekoek. Tijdens zijn dagelijkse wandelingen bedacht hij dat hij vogelnamen net zo goed zelf kon verzinnen. Het resulteerde in een eerste boek met 50 niet-bestaande vogels,

zoals de Grote Zwerver, de Doornvleugel en de Amerikaanse Prairiekraak. De Doornvleugel is de enige vogel die eieren met stekels legt. Iets wat het vrouwtje fataal kan worden. En het nest van de Amerikaanse Prairiekraak is gemaakt van pinda's, waarmee de ouders de jongen voeren. In 1865 heeft dat geleid tot de ontdekking van pindakaas! Inmiddels is er een tweede boek met niet-bestaande vogels, ditmaal in kleur. Niet-bestaand, tja, zonder twijfel moeten veel mensen daar even aan wennen. Zijn verhaal is zo overtuigend dat het misschien zoals hij zelf zegt, niet waar is, maar wel waar had kunnen zijn. Hij sluit af met zijn oproep: "een vrije geest ziet meer vogels!"

Al met al een bijzonder slot van een zeer geslaagde dag. Los en spontaan, maar het succes is zeker ook te danken aan alle tijd en moeite die een groot aantal mensen erin heeft gestoken. En dan zijn nog niet eens alle lezingen of activiteiten in deze impressie behandeld. Het was een dag die ongetwijfeld heeft geholpen de geesten vrijer te maken. Dat biedt goede kansen om komend jaar met elkaar veel mooie vogels te zien! En het was vooral fijn om elkaar weer in levende lijve te zien en sommigen ook te spreken.

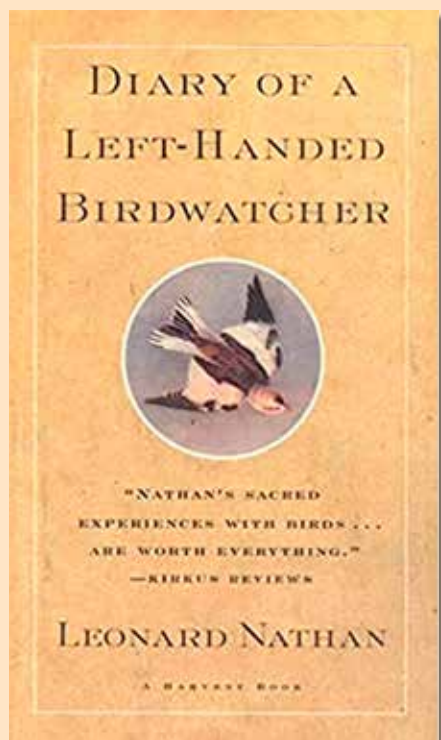

Waterrallen - Huizen, strandje Gooierhoofd. Op Valentijnsdag 2021 kreeg Jurriën Uiterwijk deze prachtige cadeautjes voor zijn lens.

Uit de oude doos

Het waarom van een vogelaar *Diary of a Left-Handed Birdwatcher* door Leonard Nathan

Voor u gelezen en besproken door Angela van der Elst

Wanneer Leonard Nathan tijdens de avondschemering tot halverwege zijn kuiten in het water staat – in een cirkel met een groep mannen, stil wachtend en hopend op die ene vogel, in dit geval een Waterral –, kan hij zich voorstellen dat vogelaars soms als een beetje raar beschouwd worden. Tijdens een slapeloze nacht na een expeditie ziet hij ineens het boekje voor zich dat hij wil schrijven over een man op leeftijd. Waarom die man die van comfort houdt steeds opnieuw ver van huis met een verrekijker achter vogeltjes aanjaagt. Wat precies behelst die bezieling?

Om te overtuigen moet het meer worden dan een verzameling redenen, weet Nathan. Hij zal daarom een beroep doen op de verbeeldingskracht van poëzie, dromen en oude verhalen. Om op die wijze iets van het gevoel van een openbaring dat hijzelf oog in oog met een

geveugelde vriend zo nu en dan ervaart, zo dicht mogelijk te naderen en voor een buitenstaander wellicht voorstelbaar te maken. Maar wat is dat eigenlijk: een openbaring, vraagt een nuchtere kennis annex ornitholoog hem.

Diary of a Left-Handed Birdwatcher, verschenen in 1996, is het originele resultaat van Nathans inspanningen om het wezen van iets te beschrijven. Mooi klein uitgegeven; passend in de jaszak naast de determinatiegids. Vederlicht en diepzinnig tegelijk, grappig, ontroerend en ongrijpbaar. Het lijkt wel een vogel. In korte hoofdstukjes vertelt Nathan over zijn ervaringen in het veld met collega-amateurs en over zijn grootste wens: het zien van de Sneeuwgorz. In het echt, in het wild, bijna als iets wat hem overkomt of overvalt. Zoals een ander misschien een godservaring heeft. Maar zo makkelijk is dat niet.

Nathan was een Amerikaanse dichter, vertaler en professor aan een universiteit. Hij leefde van 1924 tot 2007. Het verslag van zijn ongewone zoektocht, in woord en daad, naar wat het vogelen nu zo speciaal maakt, is niet in het Nederlands vertaald en in het Engels alleen nog tweedehands te vinden, bijvoorbeeld via boekwinkeltjes.nl. Dit boek is een aanrader voor wie zich onderweg weleens afvraagt waar hij nu eigenlijk mee bezig is en waarom. Of wil hij dat aan iemand verduidelijken? Gaat het nu om vogels of iets anders wezenlijks?

Nathan, L., 1996, *Diary of a Left-Handed Birdwatcher*. Graywolf Press, 147 pagina's.

In het volgende artikel wordt de wens van Nathan werkelijkheid: het zien van de Sneeuwgorz!!! [red.]

De Sneeuwgor, een najaars- en wintergast in de Eempolder

R.G. (Rob) Moolenbeek

Sneeuwgor vrouw, Eempolder, zomerdijk, oktober 2021 | Bert van den Broek

Op 12 oktober 2021 werd ik gebeld door Bert van den Broek uit Soest dat hij weer een 'vreemde vogel' had gefotografeerd in de Eempolder. Al eerder had hij daar een 'Brandgans met rode nek' gezien (zie voorplaat vorige Korhaan). Hij stuurde een foto en het bleek een Sneeuwgor te zijn.

Natuurlijk ken ik die soort uit het kustgebied en van lang geleden uit het toen net drooggelegde Zuidelijk Flevoland. Uit ons werkgebied kan ik me echter geen waarneming herinneren. Tot de jaren tachtig van de vorige eeuw was het een doortrekker in vrij klein aantal en een onregelmatige wintergast (Jonkers et al., 1987: 350-351). De waarnemingen kwamen voor de inpoldering van Zuidelijk Flevoland voornamelijk uit de Eempolder en de gebieden rond de huidige randmeren. Na de inpoldering van Flevoland werden de waarnemingen nog schaarser. Ik ben geen soortenjager maar kon dit aanbod van Bert niet afslaan en toog naar de Eempolder. Daar aangekomen was het niet moeilijk om de Sneeuwgor te vinden. Bert lag alweer

plat op de grond om nog meer foto's van dit exemplaar te maken. De vogel was duidelijk geen mensen gewend en kon tot op 2-3 meter benaderd worden.

De eerste waarneming van deze Sneeuwgor op de zomerdijk is van 8 oktober en de laatste van 13 november toen er zelfs twee werden gezien. De sekse van het solitaire exemplaar wordt meestal niet genoemd. Als het genoemd wordt dan is het een mannetje, slechts een waarnemer noemt het een vrouwtje. De hier gefotografeerde vogel is ook niet zo eenvoudig te seksen. Op basis van de tekening op de kleine en middelste dekveren en het bruin op het bovenste deel van de arpendekveren kom ik tot de conclusie dat het een vrouwtje betreft. Mijn ex-collega Kees Roselaar (van Naturalis) heb ik om raad gevraagd en hij bevestigde dat het een vrouwtje is. De vraag rijst dan welke ondersoort betreft het hier. De Sneeuwgor is een circum-arctische broedvogel opgesplitst in diverse ondersoorten. Kees Roselaar (in litt, 11.2021) schrijft mij het volgende:

“De lichte rugkleur van de vogel op de foto wijst op de ondersoort *Plectrophenax nivalis nivalis* (de nominaat). In Nederland is ongeveer de helft van de overwinterende vogels nominaat *nivalis* (uit Groenland) en de helft *insulae* (uit IJsland), gebaseerd op de ca. 250 vogels in de balgencollectie van Naturalis (Leiden). Ze zitten bij ons soms in gemengde groepen, waarschijnlijk omdat de Groenlanders de IJslanders op de trek 'meenemen'. In Scandinavië broedt ook nominaat *nivalis*, maar mijn theorie is dat ze net als de Groenlanders naar zuid-oost trekken en vooral in Roemenië/Oekraïne/Kazachstan overwinteren. Bij alle ondersoorten zijn de mannen lichter op de bovenzijde dan de vrouwen, en het is daarbij wat verwarrend dat de IJslandse mannen (*insulae*) qua rugkleur op de vrouw nominaat *nivalis* lijken. Vrouwen van *insulae* hebben een duidelijk donkerder bruine rug dan de vogel op de foto.

In Nederland komt als dwaalgast ook nog de ondersoort *vlasowae* voor (uit Spitsbergen, Franz Josefland en verder oost in de hoge Arctis); de rugkleur

daarvan is gelijk aan nominaat *nivalis* maar de vogels hebben nog meer wit in de vleugel (man met volledig witte handpendekveren en 5 van de 6 armpennen wit)”.

In het Gooi en Vechtplasseengebied wordt de Sneeuwgorz eigenlijk maar zelden waargenomen. Het betreft dan hooguit overvliegende vogels op de trek. In de Eempolder is hij met recht een onregelmatige wintergast. Als je op Waarneming.nl kijkt dan is er een handjevol waarnemingen uit de Eempolder geregistreerd. Vanaf 2010 zijn dat de volgende:

- Op 19 november 2010 twee exemplaren en tot en met 27 november steeds een mannetje.
- Van 7 tot en met 12 maart 2012 een mannetje.
- Op 8 januari 2012 één exemplaar.
- Van 23 tot en met 27 maart 2015 een mannetje.
- Op 14 november 2016 één exemplaar.
- Op 10 december 2018 één exemplaar.

Dus de kans om er een te zien is in het najaar c.q. de winter iets groter dan in het voorjaar.

Al met al was het een ritje naar de Eempolder waard; deze polder blijft je altijd verbazen.

Dank aan Bert van den Broek voor de tip en de prachtige foto's. Voor hulp bij de sekse-determinatie en de ondersoortbepaling ben ik veel dank verschuldigd aan Kees Roselaar.

Bronnen

- Cramp, S. *et al.*, 1994. Handbook of the birds of the Middle East and North Africa. Volume 9: 118-138
- Jonkers, D.A. *et al.*, 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. VWG Het Gooi en Omstreken.
- Waarneming.nl

(Onder en boven) Sneeuwgorz vrouw, Eempolder, zomerdijk, oktober 2021 | Bert van den Broek

Oorkonde voor nestkastcontroleur Erik Schüssler

Huub Casander

Op 7 mei jl. mocht ik namens het bestuur van de Vogelwerkgroep een oorkonde uitreiken aan Erik Schüssler. Hij kreeg deze voor zijn inzet als nestkastencontroleur vanaf 1972. Omdat we deze oorkonde door de coronaregels niet tijdens de ledenvergadering konden uitreiken vond de uitreiking plaats op het landgoed De Beek in Naarden.

Voor Erik een 'thuiswedstrijd' want Erik controleert daar sinds 1975 ongeveer 50 nestkasten. Hij begon zijn 'carrière' als nestkastencontroleur al voor 1972. Erik woonde in Hilversum en hij was naast naar school gaan veel in het bos te vinden. Daar was hij met name geboeid door vogels. Erik ging, voordat hij zelfstandig nestkasten ging controleren, al mee met zijn buurman de heer Pollema. Die voerde nestkastencontroles uit op camping De Heidebloem in Laren. Toen de heer Pollema stopte in verband met zijn hoge leeftijd, heeft Erik de nestkastencontrole van hem overgenomen. Op de camping hingen tussen de stacaravans van met name Amsterdammers, ongeveer 40 nestkasten. Deze kasten waren vooral bezet door Ringmussen. Hij heeft de kasten daar tot 1984 gecontroleerd.

In 1974 werd gezocht naar controleurs voor de landgoederen De Beek en Oud Bussem. Erik heeft Oud Bussem een jaar gecontroleerd. Nadat hij in 1980 verhuisd was naar de Veluwe, is hij ondanks de reisafstand De Beek wel blijven controleren. Helaas is de bezetting van de nestkasten in De Beek wat afgevlakt. In de beginjaren was er een grotere diversiteit aan bewoners. Tegenwoordig zijn het voornamelijk Kool- en Pimpelmezen. Maar dat mag de pret niet drukken, hij doet het nog steeds met evenveel plezier. Volgend jaar 'viert' Erik Schüssler zijn vijf decennia nestkastencontroleurschap!

Erik Schüssler (links) ontvangt oorkonde van bestuurssecretaris Huub Casander (rechts) | Amber Schüssler

De foto's van Johan Bosman

Johan schrijft: "Door de vogels in een hele donkere of juist extra lichte (bv. de spreeuwenwolk) setting te fotograferen komen deze nog meer tot hun recht. Hierbij werk ik met verschillende fototechnieken waardoor mijn beelden meer zeggingskracht krijgen. Ik werk met 'high-key' (overbelichten), 'low-key' (onderbelichten) en met tegenlicht voor bijvoorbeeld een silhouet. Ik hoop dat jullie net zo van mijn foto's zullen genieten als ik bij het maken. Veel kijkplezier.

Holten, Overijssel, 5 november 2020. Het mannetje IJsvogel rekt zijn vleugels even uit, wat een mooie houding geeft met een levendig kleurspel op de achtergrond. Bijna net zo kleurrijk als de IJsvogel zelf.

Tegen de avond verzamelen zich duizenden Spreeuwen om gezamenlijk een slaapplek te vinden in de buurt van IJsselstein (Utrecht), 8 maart 2021. Vaak voorafgegaan door spectaculaire vliegshows, die magnifieke patronen en figuren in de lucht veroorzaken. Ongelooflijk gaaf om te zien en te horen.

Op 12 januari 2020 was het grijs en grauw met heel veel regen. Vaak denk je dan dat het fotografisch niks wordt. Door hier met low-key te gaan werken ontstond er toch een mooi en krachtig beeld van dit vrouwtje Merel in Emmen (Drenthe), die fier en trots de regen weerstaat.

Bijzondere ontmoeting in Rijssen (Overijssel) tussen deze twee, met als vraag; wie gaat er voor wie opzij? De jonge Grote Bonte Specht of de Eekhoorn? Met een vrouwtje Vink als een soort van scheidsrechter aan de rechterkant. De spiegeling werkt hier ook goed mee.

Het mannetje Ijsvogel met spiegeling in het water bij een mooie donkere setting. Hierdoor wordt deze foto nog mysterieuzer. Rijssen (Overijssel), 5 november 2020

Deze mannetjes Fazant ging mooi op een hekje zitten en om de zoveel minuten schudde hij zijn vleugels uit. Met tegenlicht en low-key kon ik deze opname maken bij de Groene Jonker, Zevenhoven (Zuid-Holland), 13 mei 2021.

Deze Roodborsttapuit ging op 20 april 2020 op de Westerheide (Hilversum) geregeld in de boompjes aan de rand van de heide zitten om even beschut uit te rusten of te loeren naar insecten. Door met het silhouet van de vogel en als omlijsting de takken van de boom te werken, krijg je een mooi intiem beeld van de vogel in zijn omgeving.

Deze man Groene Specht in de omgeving van Emmen (Drenthe) was op 3 augustus 2021 prachtig van dichtbij te fotograferen. Hierdoor kon ik, door mijn diafragma keuze, een mooie achtergrond maken. De zogenoemde 'bokeh' bolletjes zorgen voor een interessante achtergrond. Het geeft het beeld nog meer zeggingskracht.

De pechvogel van 2021

Arie de Wit

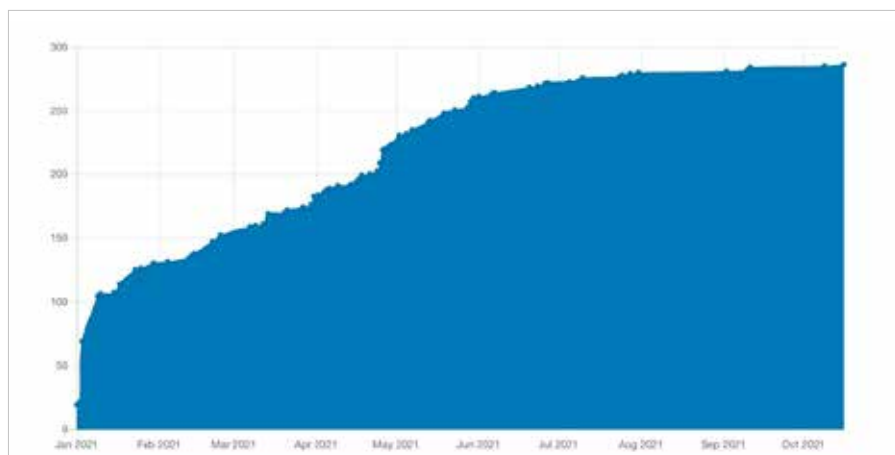
Ik ga het niet redden. Ik heb gefaald. Voor dit jaar was het waarnemen van 300 verschillende soorten mijn uitdaging. Vogels, maar dat hoef ik er eigenlijk niet bij te zeggen, gezien het doel van dit blad.

Exoten tel ik mee. Er is al zoveel gedoe over de tweedeling in de maatschappij dat ik mij niet schuldig wil maken aan discriminatie in de vogelwereld. Dat een Fazant die al zo'n 2.000 jaar in Nederland broedt, als exoot wordt gezien, vind ik niet eerlijk.

Het ging buitengewoon voorspoedig met het behalen van mijn doelstelling, getuige onderstaande grafiek (1). Ik zat in maart al op de helft! Dat beloofde appeltje-eitje te worden. Ze vlogen als het ware recht in mijn schoot. Ik hoefde mijn arm maar uit te steken of ik had er weer een. Tot de zomer verliep de toename bijna lineair. En toen kwam de klad erin. Niks lineair, de gevreesde asymptoot, zeg maar waar de lijn bijna vlak gaat lopen, zette na de zomer in en bleef vlak.

Ik zou mijn doelstelling nog kunnen halen. Nog maar 14 te gaan in de laatste maand van het jaar. Om de dag een soort. Waarom heb ik gefaald? Ten eerste is het niet mijn schuld. Het is altijd fijn om de schuld eerst bij anderen te leggen. Zo had ik gehoopt een Hop in mijn pocket te hebben die in Alkmaar was gemeld. Ik er naar toe. Geen vogelaar te zien, ook geen Hop. Bleek een melding te zijn in de

app-groep met een waarneming van een halve dag geleden. Wie meldt er nou dat een halve dag eerder iemand anders een vogel heeft gezien?! Een andere faliekante mislukking is de Rode Wouw. Meerdere keren is er een gemeld, vliegend over de Westerweg in de plaats waar mijn huis staat. Uit privacy oogpunt geef ik geen huisnummer, ik wil geen steen door mijn ruit van de persoon die andermans Hop had gemeld. Dus ik ren voortdurend de tuin in maar geen Rode Wouw. Af en aan zouden ze moeten vliegen. Mijn coronathuiswerkplek verplaatsen naar de tuin leek me een goed idee, maar nog steeds geen succes. Vogelen met vrienden vind ik erg leuk en alleen op pad gaan veel minder, vooral als ik een uur of langer alleen in de auto moet zitten. Doodsaai is dat. Daarbij zonde van de tijd als de vogel er niet meer is. De kans op succes weegt voor mij niet op tegen het risico dat de vogel is gevlogen. Ben ik nu teleurgesteld dat ik de 300 niet heb gehaald? Absoluut niet, ik heb genoten van de uitjes met mijn vrienden, heerlijke wandelingen gemaakt en erg leuke waarnemingen gedaan. Waarom leg ik mij dan zo'n doel op? Ik zie het als een spel en ik hou van spelletjes. Zo vind ik sport niet leuk, maar wel als het een spelletje is. Dat motiveert. En bij verlies is er altijd weer een volgende ronde. Dus in 2022 gaan we gewoon voor de 310. Ik wens jullie fijne feestdagen en een gezond en vogelrijk nieuw jaar!

Grafiek (1). Waarnemingen Arie de Wit - januari 2021 tot en met oktober 2021

Bijeneters in Limburg, soort nummer 248!
A. de Wit

Van Ommen, E. & P. Böhre, 2021. *Vogels in onze tuin*. Fontaine Uitgevers BV en New Skool Media, Amsterdam. ISBN 978 94 6404 094 4, gebonden hardcover, 192 bladzijden. Prijs € 25,00

Vogels in onze tuin

Erik van Ommen | Paul Böhre

besproken door R.G. (Rob) Moolenbeek

De auteur Paul Böhre behandelt 27 min of meer algemene tuinsoorten en 10 zeldzamere dwaalgasten. Het boek is geen zwaar wetenschappelijke verhandeling geworden maar een prettig vlot geschreven naslagwerk met veel prachtige tekeningen van Erik van Ommen. Geen systematische vogelvolgorde, maar het begint met de 'gewone' Houtduif. Bij elke soort begint de auteur met een beschrijving of bijzonderheidjes over de vogel te behandelen. Dan volgt een 'vogelpaspoort' waarin gegevens zoals lengte, gewicht, geluid, voortplanting en voorkomen in Nederland worden behandeld. Deze paspoortgegevens worden op de volgende pagina's

uitgebreider besproken. Aan het eind volgen wat hoofdstukken waarin bijvoorbeeld 'Tien gouden tuinvogeltips' worden gegeven. Verder suggesties voor het voeren en het ophangen van diverse soorten nestkastjes. Het is een boek vooral bedoeld voor de beginnende vogelaar. Hoe je vogelwaarnemingen goed dient te noteren komt natuurlijk aan bod. Het boek sluit af met een zangtabel waarin tien soorten uitvoerig worden behandeld. Een boek waar zeker op onze vogelherkenningscursus naar verwezen dient te worden. Het boek dat ik nu bespreek zal dan ook verloot worden op de eerste bijeenkomst van deze cursus.

Kwak, R. & J.L. Louwe Kooijmans, 2021. *Nederlandse vogels in hun domein*. KNNV Uitgeverij, Zeist. ISBN 978 90 5011 7999, 680 bladzijden. Gebonden. Prijs € 74,95

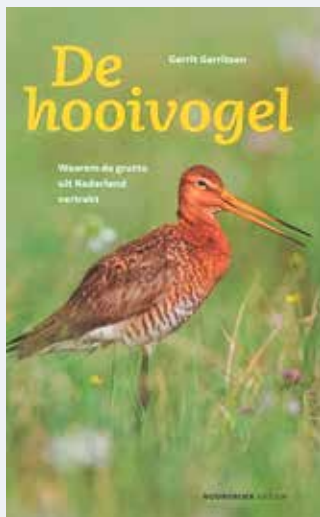
Nederlandse vogels in hun domein

Robert Kwak | Jip Louwe Kooijmans

besproken door Dick A. Jonkers

Bij de pogingen om vogels te kunnen behouden en hun voortbestaan te garanderen, is het veiligstellen van hun leefgebieden een van de cruciale factoren. Het voorgaande geldt ook, wanneer zij daar slechts een deel van het jaar gebruik van maken. In dit naslagwerk, een pil van maar liefst drie kilo, gaat het niet alleen om het handhaven van de hiervoor noodzakelijke basiskwaliteit. Ook het scheppen van gunstige voorwaarden in de leefgebieden, hier domeinen genoemd, is essentieel; in totaal zijn het er 71. Er worden om te beginnen zes landschapstypen onderscheiden: Kust en Duin, Zoutwater en Moeras, Heide en Hoogveen, Bos, Boerenland en Stedelijk gebied. Hieraan voorafgaand bevindt zich een beschrijving hoe de vogelwereld is benaderd om aan de gegevens te komen en die in beeld te brengen. Bij de beoordeling van de resultaten moet wel worden beseft dat het om een korte telperiode gaat namelijk 2013-2015. De respectievelijke landschapstypen zijn op hun beurt in domeinen verdeeld en bevatten een vast stramien. Na een ecologische karakteristiek met

plaatsaanduiding wordt de situatie geschetst in de vogelwereld. Het wel en wee van broed- en wintervogels in de domeinen, met respectievelijk nestplaats- en voedselkeuze, is in één oogopslag te zien bij trendgrafieken over de periode 1980-2020. Verder wordt kort ingegaan op de overige flora en fauna. In de huidige samenleving ontstaan ongunstige effecten, die vaak een negatieve uitwerking hebben op de natuur en de vogelpopulaties. Het zijn drukfactoren en van elk domein is beschreven welke impact zij hebben. Verder zijn goede resultaten bij concrete projecten of in gebieden opgenomen. Om de gewenste basiskwaliteit te kunnen realiseren, is samenwerking met en inzet van alle sectoren, die daar mee te maken hebben of krijgen, onontbeerlijk. Vogelliefhebbers en -beschermers kunnen daarbij ook door de bij hen aanwezige specifieke kennis een belangrijke rol spelen. Dit kleurrijke naslagwerk met zijn vele afbeeldingen is een waardevol, gedegen en aantrekkelijk document, dat een zeer brede verspreiding verdient.

Gerritsen, G., 2021.
De hooivogel.
Waarom de grutto uit
Nederland vertrekt.
23 x 16 cm. Uitgeverij
Bornmeer|Noordboek,
Gorredijk.
ISBN 978 90 5615 6909,
gebonden, 224 bladzijden.
Prijs € 22,50

Andernach, T., 2021.
Baardman & Boterkontje.
De vogel en zijn naam.
Uitgeverij Bornmeer |
Noordboek, Gorredijk.
ISBN 978 90 561 5693 0.
Gebonden, 126 bladzijden.
Prijs € 17,50

De hooivogel

Waarom de grutto uit Nederland vertrekt

besproken door Dick A. Jonkers

Gerrit Gerritsen

De lezer wordt opgenomen in de belevingswereld van de auteur. Het beeldend taalgebruik zorgt voor de sfeer. Hij noemt de Grutto 'hooivogel', een naam die duidt op de relatie met zijn leefgebied. Het zou weleens een nieuwe volksnaam kunnen worden. Enkele tientallen onderwerpen zorgen voor uiteenlopende interessante informatie. Na de monografie 'De grutto' van Beintema uit 2015, geeft dit boek extra inzicht. De schrijver is gepokt en gemazeld op het gebied van Grutto's, waar hij al vele tientallen jaren onderzoek naar doet. Hij neemt de lezer mee in zijn belevingswereld. De Grutto staat centraal, maar er is ook oog voor andere vogelsoorten en flora en fauna in het landschap. Een greep uit de inhoud. Hij schrijft hoe de vlag erbij staat. Niet alleen in onze Lage Landen, maar ook in de overige delen van zijn verspreidingsgebied. Tussen de teksten bevinden zich kostelijke verhaaltjes, zoals over de 'teleend'. En minder leuk

over Grutto's die werden gegeten. Wat te denken van onderwerpen met de namen IJsland, Moddervarken, Oorlogsleed en Gruttomelk? Een groot deel gaat over opgedane ervaringen tijdens expedities, die werden gemaakt om de vogels te kunnen volgen. Ringonderzoek werd voor hem mogelijk vanaf halverwege de jaren 80 in de vorige eeuw. Jonge Grutto's zijn toen voorzien van genummerde pootringen en tegelijkertijd ook wel met kleurringen. Deze konden later overal in het veld worden afgelezen. Predatie van eieren en kuikens passeert de revue. Negatieve effecten zijn er door toename van de maaifrequentie bij melkveehouders. In alle onderwerpen die aan de orde komen worden namen genoemd van degenen die betrokken waren bij zijn speurtochten. Zonder hun hulp zou een deel van het onderzoek niet mogelijk zijn geweest. In de epiloog doet de Grutto zijn verhaal.

Baardman & Boterkontje

De vogel en zijn naam

Toine Andernach

besproken door Dick A. Jonkers

Dit vogelboek is er een met een verrassende titel en dat geldt eveneens voor de inhoud. Het bevat onder meer verklaringen van vogelnamen. Die van enkele tientallen soorten komen aan de orde. Elke vogelaar is bekend met het feit dat vogels zowel een officiële als een wetenschappelijke naam bezitten. Vaak hebben onze gevederde vrienden daarnaast ook nog een of meerdere gangbare volksnamen. Al eerder zijn er boeken gewijd aan hun betekenis. In tal van opzichten wijkt Baardman & Boterkontje daarvan af. Het geheel is kleurig en rijk geïllustreerd. Prachtig zijn de aan de soortteksten voorafgaande in kleur uitgevoerde vogelplaten afkomstig uit Nederlandsche Vogelen (1770-1829). Er is voor de luchtig geschreven teksten

een greep gedaan uit de schatkist met soorten die zich ophouden in ons land. Die staat vol met weetjes van allerlei aard. De volksnaam 'boterkontje' voor de Wintertaling doet mij denken aan die voor de Grote Zaagbek (boterbuik). Een vogelquiz moet de lezer ertoe verleiden deze op te lossen. De wijze waarop de informatie wordt gepresenteerd en toch leesbaar blijft, is boeiend en houdt de aandacht vast. De koppen bij de soorten getuigen van originaliteit. Zij geven een indicatie voor wat volgt met titels als 'De puttende putter' en 'Een schijttende schrokop'. Het kostte mij moeite om dit boeiende boek in mijn honger naar nog meer kennis niet in één ruk tot mij te nemen. Het is in alle opzichten een echte aanrader.

Eggenhuizen, T., 2021.
De knobbelzwaan.
Uitgeverij Atlas Contact,
Amsterdam/Antwerpen.
ISBN 978 90 450 37257,
288 bladzijden.
Prijs € 24,99

De knobbelzwaan

Ton Eggenhuizen

besproken door **Dick A. Jonkers**

Knobbelzwanen zijn algemene broedvogels. Zelfs in de bebouwing wordt genesteld. Een van de steden waar dit gebeurt is Almere, de woonplaats van de auteur. Het milieu voldoet hier aan zijn eisen. Vanaf 2003 wordt er ringonderzoek uitgevoerd. De gemerkte exemplaren worden tijdens hun levensloop gevolgd. Knobbelzwanenonderzoek wordt door de auteur niet alleen hier, maar ook elders in binnen- en buitenland gedaan. Inmiddels gaat het om circa 2000 gevangen en geringde Knobbelzwanen met een pootring. Aan de zuidoever van het aanliggende Gooi- en Eemmeer werd, door een in het aflezen van de ringnummers gespecialiseerde vogelaar uit Huizen, 3,5 % van de bijna honderd in Almere aangebrachte ringen teruggemeld. Van enkele exemplaren was dat dikwijls het geval op meerdere locaties. De vele belevenissen met zwanen van de auteur en zijn maatje Henk Koffijberg passeren de revue. Een belangrijke reden voor het schrijven

van dit boek is dat tegenwoordig een frequent gebruikt historisch beeld wordt neergezet over Knobbelzwanen. Onze inlandse zwanen zouden volledig, of voor het overgrote deel, nazaten zijn van in gevangenschap opgegroeide voorouders. De auteur memoreert dat het houden van zwanen al eeuwenoud is, hetzij om gegeten te worden of voor gebruik van hun dons. Verdichtsels in de huidige tijd worden beschreven, evenals voedsel in water en op de wal. In steden en dorpen eten zij van aangeboden voer, zoals broodresten. Natuurlijk blijft ook het broedseizoen niet onbesproken. Dat niet alles pais en vree is, blijkt uit het behandelde onderwerp 'lust of last' en het daarop aansluitende deel over de gevaren voor de soort. Verder wordt onder meer aandacht geschonken aan de zo genoemde zwanensoos en het gedrag op zo'n plek. En ook de trekbewegingen komen aan bod. Uit het hele werk blijkt grote betrokkenheid van de auteur bij het wel en wee van zijn studieobject.

Resultaten van broedvogelinventarisaties in binnen- en buitendijkse terreinen van Natuurmonumenten bij rivier De Eem in 2021

Marc van Houten

besproken door **Paul Keuning**

De door Natuurmonumenten beheerde vijf reservaten langs de oevers van de Eem, tussen Eemdijk en Baarn, werden voor de 23e keer volgens de Sovon-richtlijnen met de BMP-methode geïnventariseerd door Marc van Houten. Van 25 vogelsoorten werden territoria vastgesteld, waarbij de standaard weidevogels Scholekster (14),

Kievit (44), Grutto (56) en Tureluur (31) goed vertegenwoordigd waren.

Weinig weidegebieden in Nederland hebben zulke aantallen en zoveel variatie in soorten als deze reservaten. De resultaten zullen de waarnemer en zeker de beheerder van de terreinen tot

Van Houten, M.,
2021. Resultaten van
broedvogelinventarisaties
in binnen- en buitendijkse
terreinen van
Natuurmonumenten bij
rivier De Eem in 2021.
Uitgave Vogelwerkgroep
het Gooi en Omstreken,
rapportnummer 296: 1-118

tevrede stemmen. Vooral omdat er
in deze relatief kleine oevergebiedjes ook
nog broedgevallen zijn van de Fuut en de
Kluut (10 broedterritoria op De Helling),
een broedgeval van de Kleine Plevier
(Wolkenberg) en een Gele Kwikstaart
(wederom op De Helling). Verder een
Blauwborst en een Snor, nestelend op de
Wolkenberg.

De boswachter, die het beheer van Jan
Roodhart heeft overgenomen, is Haije
Valkema. Hij kent deze vogelrijke gebieden
goed, weet wat er zich afspeelt en is zeker
bereid om suggesties ter verbetering toe
te passen. Met name over 'Het Zwarte
Noord', aan de overkant van de Eem,
met het pontje naar de overkant en dan

rechtsaf, maakt de auteur zich zorgen.
Als er bij het overvliegen van een Buizerd
geen alarmerende broedvogels opvliegen,
dan is hier duidelijk wat aan de hand.
Onderzocht moet worden, onder andere
met cameravallen, of hier regelmatig
predatie plaatsvindt. Zo ja, door welke
dieren of roofvogels. Zou de inrichting en
de waterhuishouding mee kunnen helpen
om meer schuilgelegenheden te creëren
voor de broedvogels en hun jongen? Dit
stukje buitendijks gebied was het hele
voorjaar zompig nat. De pullen die hier
uit het ei kropen waren een gemakkelijke
prooi voor 'afhalers' van elders. Geen
wonder dat de Grutto en de Kievit hier
drastisch achteruit zijn gegaan.

Resultatenverslag 2021 van de Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied

Gert Bieshaar | Ger-Jan van Loenen

besproken door **Paul Keuning**

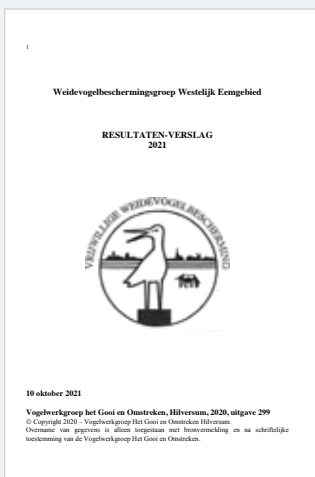
Met een ploeg van 42 vrijwilligers
en minstens zoveel meewerkende
boeren wordt duidelijk dat er een hele
organisatie schuilgaat onder de term
'weidevogelbeheer'. Het is verheugend
dat de samenwerking van vrijwilligers en
boeren in zo'n goede harmonie gestalte
krijgt in de Eempolders.

Bij het Collectief Eemland, waar Gert
Bieshaar en Ger-Jan van Loenen optreden
als polderregisseur, is er sprake van een
toenemende bereidheid van de boeren om
mee te werken. Het aantal vrijwilligers liep
dit jaar weer op. Helaas werkte de koude,
natte meimaand niet bepaald mee aan een
goed broedsucces.

Hoe stop je de dalende trend? Vergeleken
met 1990 is het broedsucces van de Grutto
en de Scholekster met 70% gedaald; de
Kievit zakte met 50% en de Tureluur met
10%. Welke acties zijn al ondernomen om
het tij te keren? De auteurs gaan uitgebreid
in op deze vraag.

Gebleken is dat een combinatie van de
genomen maatregelen, het zgn. 'zwaar

beheer', helpt bij weidevogelbescherming.
Daarbij hoort ook het plas-dras zetten van
percelen. Van de 1883 hectare die door
het Collectief Eemland beheerd wordt (3
bij 6 km) valt de helft onder zwaar beheer.
Zo'n 750 ha bestaat uit grasland met
legselbeheer. Blijft een klein deel over voor
bouwland (243 ha, voornamelijk maïs).
Provincie en Rijk stellen via het Collectief
Eemland middelen beschikbaar voor de
meewerkende boeren. Want het moet
duidelijk zijn dat het geven van een plek
aan de weidevogels moet passen binnen
het verdienmodel van de boeren.
Is dan de conclusie dat dit weidevogel-
beheer (nog) niet werkt? Zeker niet! De
auteurs van dit rapport wijten de daling
in 2021 aan het koude, natte voorjaar. De
predatie was maar 14%, terwijl die over
de periode 2018 - 2020 gemiddeld 23%
was. Ik heb bewondering voor de inzet
van de vele vrijwilligers en hun goede
samenwerking met de betrokken agrariërs.
Het rapport is het lezen waard!

Bieshaar, G. & G-J.
van Loenen Het
resultatenverslag
2021 van de
Weidevogelbeschermings-
groep Westelijk
Eemgebied.
VWG rapportnr. 299,
21 bladzijden.

Gert Bieshaar (links) & Ger-Jan van Loenen (rechts) tijdens presentatie van de film over het weidevogelwerk en de cijfers 2021.

Mannetje Pestvogel met brede witte randen aan handpentop, 22 maart 2018 | Johan Bosman

Zegellak en zijdestaart

Ronald Hermsen

Ik mocht het schoolplein niet op. Dat was vroeger ook wel eens, als ik in de klas vervelend (grappig in mijn ogen) was geweest. De pauze moest ik dan binnen met de juf doorbrengen. Nu stond ik buiten, zat het hek op slot en kon ik daarom het plein niet op. Het was niet dat er een halfvergeten trauma omhoogkwam, maar ik moest er toch even aan denken, aan die met stilte geladen pauzemomenten, binnen alleen met de juf.

Bovendien begreep ik dit keer de reden waarom ik het schoolplein niet op mocht. De invasie had een invasie veroorzaakt en leerkrachten kregen hun leerlingen hierdoor niet meer gefocust op hun werk. De invasie die een invasie had veroorzaakt, zorgde voor chaos en baldadigheid in de klas. Dan komen die kinderen straks natuurlijk ietwat over de rooie thuis. Bij ouders die net van hun werk komen, waarbij de stress nog niet helemaal uit het lijf verdwenen is. Zij reageren hierdoor ietwat kort door de bocht op de kinderen. Die willen hun verhaal over de chaos op school zo snel kwijt dat de woorden over elkaar heen buitelen en ouders ze tot

rust willen manen. Nu goed, dit tafereel ontspint zich verder en mondt uit in spanningen tussen vader en moeder die allebei net een ander idee hebben over de opvoeding van de kinderen. Dat was al lang sluimerend aanwezig en komt door deze samenloop van omstandigheden nogal kolkend aan de oppervlakte. Gelukkig liggen de kinderen dan al op bed. Zo zie je maar weer hoe alles op alles inwerkt. Domino-effect. Overigens zitten die ouders inmiddels op één lijn en gaat het hun kinderen hartstikke goed.

Lakroode staafjes

Om kort te gaan is deze hele aaneenschakeling van gebeurtenissen de schuld van Pestvogels. Die waren namelijk in groten getale naar Nederland gekomen op zoek naar voedsel. Een groepje vond dat in de Gelderse Roos op het schoolplein van een basisschool in De Bilt. Daar kwamen weer behoorlijk wat vogelaars op af. De meesten bleven keurig buiten het hek, maar een aantal fotografen kwam zo dicht bij de klaslokalen dat de leerlingen hun camera's hoorden klikken. Toen was de maat vol. Van het schoolplein

af. Hek op slot, maar ook vanachter de tralies waren ze heel goed te zien. Hoe zo'n hele bes zo dat keeltje inglijdt. Verbazingwekkend. En prachtvogels natuurlijk. "Vreemdsoortige vogels met hoge kuiven en een alleraardigste versiering van lakroode staafjes aan de uiteinden van hun vleugelpennen en soms ook aan de zijdeachtige gele staartzoom", schrijft Jac. P. Thijsse in Het Vogeljaar. Het is elke keer weer mooi hoe poëtisch zijn liefde voor de natuur doorklinkt in de feitelijke beschrijving ervan. Iedereen is het er wel over eens dat Pestvogels hun naam niet mee hebben. In de middeleeuwen dacht men nog dat ze de dood kwamen brengen. Vogelnamen veranderen echter nog weleens. Waarom kijken we in het geval van de Pestvogel niet met een schuin oog naar de Engelsen. Die noemen hem *Waxwing*, de rode punten op de vleugelhandpennen glanzen als zegellak, wax. Of naar de Duitsers die hem *Seidenschwanz* noemen. Waarom herdopen we hem niet tot *Lakvogel* of *Zijdestaart*? Ik ben er nu al aan gewend.

Vrouwtje Pestvogel met dunne witte rand binnenvlag handpentop, 15 februari 2020 | Wim Smeets

Roerdomp, 2 maart 2019 | Iwan Vermeij

De Roerdomp

Bert Roelofs

De Roerdomp is een vogel uit de familie van de reigers (Ardeidae), die samen met de families van de Schoenbekooievaar, Hamerkop, Pelikanen, Ibissen en Lepelaars de orde van de Roeipotigen/Pelikaanachtigen (Pelecaniformes) vormen.

De wetenschappelijk naam *Botaurus stellaris* betekent zoveel als 'gesterde vogel die bulkt als een stier'. Het 'roer' refereert aan 'riet' en 'domp' is een klanknabootsing van het met termen als brullend, balderend, blazend en pompend beschreven geluid van de Roerdomp. Deze reigerachtige van driekwart meter lengte heeft een bruin verenkleed met donkere strepen en vlekken en een zwarte kruin. Hij is daarmee perfect gecamoufleerd in de rietvelden waar hij doorgaans in verkeert. De Roerdomp voedt zich vooral met vissen, kikkers, grote insecten en in de winter ook met muizen.

Als de Roerdomp zich bedreigd voelt neemt hij de zogeheten 'paalhouding' aan. Hij gaat met zijn dikke hals recht omhoog staan en de groengele stevige snavel wijst eveneens omhoog. Het is dan bijzonder lastig de vogel terug te vinden tussen de rietstengels en dan doet hij zijn bijnaam 'rietreiger' letterlijk eer aan. De ogen met gele iris staan dan overigens wel vooruit gericht, dus de vogel ziet jou perfect. De vogel verraadt zich ook niet door bruuske bewegingen, maar beweegt zich doorgaans juist heel behoedzaam.

Zie je een Roerdomp in de vlucht, dan valt op dat de poten slechts kort voorbij het lichaam steken en dat de kop is teruggetrokken naar de romp, net als bij de Blauwe Reiger. Wil je een Roerdomp zien, dan gaat dat nog het best als de vogel door ijsbedekking van het water is gescheiden. Daardoor wordt hij gedwongen de dekking van het rietveld

te verlaten om te kunnen foerageren op het land of bij een wak. Zo trof ik bij een warmwater-afwateringssloot van een Flevolandse kas tijdens een strenge winter ooit vier Roerdompen ver weg van riet aan.

Rondstruinend in rietvelden hoor je de aanwezigheid van een Roerdomp door zijn kenmerkende 'hoemp'-geluid, een lage toon, die in waterrijke gebieden ver draagt. Het horen van een Roerdomp is meestal niet synoniem met de vogel ook zien. En horen doe je ze in Nederland ook steeds minder. De Roerdomp heeft namelijk een nadrukkelijke voorkeur voor uitgestrekte, ongestoorde en in het water staande rietvelden, met veel dicht bijeen staand jong riet, afgewisseld met ouder riet. Het water mag dan ook weer niet dieper zijn dan een centimeter of dertig. Helaas nemen dit soort rietvelden en moerassen in Nederland gestaag af, door veranderd beheer van rietvelden,

spontane bosopslag, recreatiedruk, vervuiling, verandering van waterpeil en stedenbouw.

Vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw nam het aantal Roerdompen daardoor ook steeds verder af, om richting de eeuwwisseling weer wat in aantal toe te nemen. Bij het begin van deze eeuw deden enkele strenge winters de aantallen weer zakken. Nieuwe natuurontwikkeling (bijv. De Onlanden en Tiengemeten) doet het aantal broedparen nu weer wat toenemen. Toch blijft de status van de Roerdomp in de Rode Lijst 'kwetsbaar'. In Nederland broeden om en nabij 500 paren, waardoor het sowieso een schaarse broedvogel is. Een deel van 'onze' Roerdompen trekt in de winter weg, maar een groter aantal uit noordelijke gebieden trekt via ons land door of overwintert hier, wat in de winter het aantal Roerdompen tijdelijk doet stijgen.

In onze regio staan Roerdompen beschreven als broedvogels bij het Tienhovensch Kanaal en de Egelshoek. Ze worden in de winter aan de oevers van de randmeren gezien, maar het ontbreken van de Roerdomp in het VWG-boekje 'Gooise Vogels' is waarschijnlijk veelzeggend over de Gooise aantallen. Uit het Naardermeer kom ik vooral meldingen tegen van 'winter'-Roerdompen, en na 1995 zouden hier geen broedende vogels meer vastgesteld zijn.

Roerdomp op zoek naar een wak, polder Arkemheen, 3 februari 2010 | Bert Roelofs

Bronnen

- De Wijs, W.J.R., 2005. Een eeuw broedvogels in het Naardermeer. De Levende Natuur 106(3): 75-79.
- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Roerdomp>
- <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/Roerdomp>
- <https://stats.sovon.nl/stats/soort/950>
- <https://www.ensie.nl/nederlandse-vogelnamen/Roerdomp-botaurus-stellaris>
- Jonkers, D.A. *et al.*, 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. VWG Het Gooi en Omstreken.
- SOVON, 2018. Vogelatlas van Nederland.
- VWG Het Gooi en Omstreken, 2017. Gooise Vogels.

Roerdomp, wak gevonden en zowaar een jong baarsje, polder Arkemheen, 3 februari 2010 | Bert Roelofs

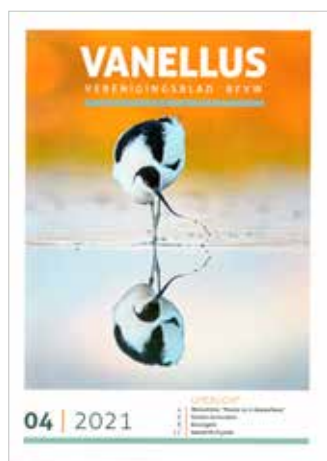

Wat was interessant in de vogelbladen?

Samengevat door Paul Keuning

Vanellus jrg. 74(4)

Bond Friese Vogelwachten. Een voorbeeldig verhaal over natuurontwikkeling lees je in 'Moaier as it Doarpsfeest'. Hoe de mensen van buurtschap 'It Heidenskip', tachtig man en vrouw sterk, de kruiwagen en de schep ter hand namen om eilandjes en plassen aan te leggen, wars van beheerplannen van het waterschap, dat hier waterbekkens wilde aanleggen. De saaië, doodse polder aan de linkeroever van de Fluessen werd eigenhandig omgetoverd tot een natuurplein. Initiatiefnemers Ysbrand Galama en Siebe Tjalma maakten zich hard voor vogelontwikkeling. Dus geen bomen meer langs de weilanden, want dat zijn uitkijkposten voor kraaien en Buizerds. De Vos wordt afgevangen en verwilderde katten worden hier niet geaccepteerd. Het resultaat: talrijke steltlopers, eenden, meeuwen en sterns maken dankbaar gebruik van deze opnieuw ingerichte polder. Vier natuurorganisaties hebben de handen ineengeslagen in de strijd om de ruimte voor de natuur. Natuurlijk Friesland 2050 heet dat plan, waarbij robuuste watersystemen, een vitale bodem en schone lucht de pijlers zijn.

Dutch Birding jrg. 43(4)

Tijdschrift over palearctische vogels. Enno B. Ebels beschrijft de waarnemingen van de 'Sakervalk op Wieringen' in juli 2019 en de 'Steppeplevier op Walcheren' in juli 2019. Vreemde vogels, die 'Out of Africa' komen overvliegen: de Witkeelbijeneter, de Breedsnavelroller, een Driebandplevier en een Afrikaanse Kwartelkoning. De rubriek 'Recente meldingen' bevat een indrukwekkende lijst van niet-alledaagse soorten. Een paar voorbeelden: Ross' Gans, Kokardezaagbek, Jufferkraanvogel, Dwergooruil, Ralreiger (inderdaad: die bij Bussum), Griel, Steppevorkstaartplevier én een Vorkstaartplevier. Verder een Grijs Wouw en vier arendsoorten: de Dwerg-, Schreeuw-, Slangen- en Steenarend en dit zijn nog maar een paar krenten uit de pap!

Vogels jrg. 41(3)

Vogelbescherming Nederland. De nieuwe, jonge en ambitieuze directeur van Vogelbescherming Nederland wordt aan ons voorgesteld: Floris van Hest, 44 jaar. Hij gaat er flink tegenaan bij alle puzzels rond klimaat, biodiversiteit, stikstof en energietransitie. Lars Soerink neemt ons in zijn reportage mee naar de Biesbosch, al 600 jaar een gebied waar water het land inricht en waar de flora en fauna op nummer één staan. Betoverend

mooie foto's van onder andere fazanten uit Azië van Jan van der Greef. Wel eens van het Hegewiersterfjild gehoord? Dat ligt natuurlijk in Friesland, aan de Waddenzee en het is een trekpleister voor wadvogels. Het wemelt er van de Lepelaars, Kluten en Visdiefjes.

Vogels jrg. 41(4)

Een goed interview met primatoloog en vogelliefhebber Frans de Waal: "De mens staat niet boven de natuur, we moeten de natuur respecteren omdat we er onderdeel van zijn."

De Gierzwaluw jrg. 59(1), maart 2021

VWG Amsterdam. Marc Manon, voorzitter van de VWG en coördinator van het project Vogelatlas Amsterdam, laat weten dat het eind in zicht is. Nadat de tellingen van dit voorjaar toegevoegd zijn kunnen de verspreidingskaarten gemaakt worden en de beschrijvingen per soort ter hand worden genomen. Verder een oproep om het houden en verhandelen van roofvogels te stoppen en om de betreffende petitie te tekenen: kijk op petities.nl/petitions/vogels-vrij. Roely Bos maakt ons d.m.v. haar bijdrage met foto's, getuige van het uitvliegen van jonge Slechtvalken op het dak van het Rijksmuseum.

De Tringiaan jrg. 44(2), maart 2021

VWG Schagen e.o. Fred Koning en Jaap Beers vragen zich af 'Wat de Slechtvalken van Schagen eten?' Ze zochten prooiresten. Daaruit bleek dat in de koude weken van februari Houtsnippen en Wintertalingen op het menu stonden. Daarnaast troffen ze resten aan van Goudplevier, Kievit en Grutto. Opvallend dat de valken van Schagen geen Houtduiven of kraaien sloegen. Hans Dijkstra bespreekt twee rapporten van de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland: a) Aanvalsplan Grutto en b) Discussiestuk Ganzen. Eén van de stellingen luidt: "Subsidies die bedoeld zijn om weidevogels te redden moeten in eerste instantie naar natuurorganisaties gaan en niet naar boeren".

Het Vogeljaar jrg. 69(3), 2021

Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. René Zanderink vraagt zich in 'De kwakkelende terugkeer

van de Kwak' af wat er zo moeilijk is om het deze zeldzame nachtreiger naar de zin te maken. Diverse uitzetpogingen reeds vanaf 1908 bij het Naardermeer hebben niet tot een bredere verspreiding geleid. Een biotoop met rust in een waterrijke omgeving is schaars. Het voedselaanbod in de omgeving van waar ze waren vrijgelaten, vaak dierentuinen, zorgt voor vestiging op kleine schaal buiten de kooi. Tom Loorij bespreekt twee vogelsoorten van de Nederlandse Rode Lijst. Om te beginnen de Torenavalk, waarvan het aantal sinds 1985 (max. 2000 ex.) met 65 procent gedaald is. Een insectenrijk agrarisch landschap zou een goede remedie zijn voor deze behendige jager. Ook de Ortolaan wordt onder de loep genomen, een verdwenen soort uit ons land. Herstel van kleinschalige, kruidenrijke biotopen kan leiden tot hervestiging. Wil de minister die hiervoor gaat zorgen nu ontstaan? Gerard Ouweeneel roept herinneringen op aan de eerste 'Big Day' in 1954. Er deden een aantal doorgewinterde vogelaars aan mee waaronder Karel Bezemer en Jan Kist. Deze vogelspeurtocht met 121 soorten op één dag werd op een hilarische manier op de korrel genomen door Telegraafjournalist Leonhard Huizinga.

De Grauwe Gans jrg.37 (2), aug. 2021

Vogel- en Natuurwacht Flevoland. Slow Birding is wel het sleutelwoord wanneer je door dit nummer bladert. Het artikel van Victor Eggenhuizen met letterlijk deze titel gaat over de Zwarte Roodstaart die in de dakgoot van zijn nieuwbouwwoning meer vogels imiteert dan hij voor mogelijk had gehouden. Het vele thuisvogelen vanwege corona gaf Ton Kalkman alle tijd om in grafieken en tabellen overzichten te maken van de tuinvogeltellingen. Ruim dertig vogelsoorten konden worden toegevoegd aan de 14 reeds vaak gemelde soorten. Renze Borkent volgt de vogeltrek vanuit zijn achtertuin. Prachtig om in een continue stroom 466 Buizerds voorbij te zien komen op één middag op 10 oktober. Piet Molenaar illustreert met foto's dat het Kromslootpark, aan de voet van de Hollandse Brug, op de schop is genomen en nu het 'troetelkindje' van natuurliefhebbers is geworden.

De Kieft jrg. 45(3), sept. 2021

Vogelbeschermingswacht 'Zaanstreek'. Met een door H. Boerma, R. Koeman en W. Rol opgestelde 'Gebiedsvisie Polder Westzaan' is een exemplarisch gebiedsplan geschapen met een duurzaam karakter, een pilot voor de aanpak van andere veenweidegebieden in Laag-Nederland. De cijfers die Ed Staats laat zien, tonen aan dat het broedseizoen 2021 voor de Oeverzwaluwen een topjaar was. Het bestuur van de Zaanse Vogelwacht blijft alert, want de bedreiging van de natuur in het werkgebied gaat maar door. Nu weer zijn er lucratieve bouwplannen aan de rand van het Wormer- en Jisperveld.

De Kruisbek jrg. 64(3), juni 2021

Het bestuur van de Vogelwacht Utrecht heeft bezwaar aangetekend tegen de op handen zijnde vestiging van een roofvogelcentrum in Bunschoten, waar ook shows worden gehouden met de al meer dan 40 verzamelde roofvogels. 'Onderhoud met een Grutto' van Dop Bär is een lichtend voorbeeld van het maken van een rustgevende foto zonder de vogel te verstoren. René de Waal, die honderden foto's leverde voor De Kruisbek, is verhuisd naar Noordwolde (Fr.), van waar hij met regelmaat verslag zal uitbrengen over de Kraanvogels. Toon Vernooij trok naar de Westerheide bij Hilversum om daar op zijn gemak een Beflijster te zien foerageren. Fraaie foto en wetenswaardige bespreking van deze 'heer' onder de lijsterachtigen.

Mannetje Middelste Bonte Specht bij potentiële nestholte, 1 april 2021, Crailo, Huizen | Jurriën Uiterwijk

De Middelste Bonte Specht in het Gooi en omstreken

Jurriën Uiterwijk & R.G. (Rob) Moolenbeek

De Middelste Bonte Specht (mibo's onder vogelaars) wordt in 'Vogels tussen Vecht en Eem' (Jonkers *et al.*, 1987) genoemd als dwaalgast. Inderdaad was er in 1935 één verdwaald. Er is namelijk een waarneming bekend van een vogel die van maart tot begin april 1935 verbleef in de omgeving van de Zwaluwenberg tussen Hilversum en Hollandse Rading (archief NJN Hilversum). Daarna blijft het lang stil en zijn er uit de vorige eeuw geen waarnemingen bekend. Begin deze eeuw wordt de mibo algemener vooral in het oosten en zuiden van Nederland. Hij prefereert daar oud loofbos vooral met eiken.

Wij bekeken vanaf 2000 de waarnemingen gemeld op Waarneming.nl. Hierin is ook het waarnemings-kaartjesarchief van onze

VWG opgenomen.

De eerste waarneming die we vinden dateert van april 2011 als een exemplaar wordt gemeld van de Wolfskamer bij Huizen. In 2013 worden maximaal twee exemplaren gemeld van de Naarder Eng en bij Oud Naarden. Daarna in 2014 is een exemplaar in februari gezien in het Spanderswoud bij Hilversum, in 2017 in maart in het Corversbos en in april 2018 een melding van Bantam. Dan slaat hij een jaar over maar in 2020 bevindt zich in april een exemplaar op Schaep & Burgh ('s-Graveland) en Crailo (Huizen). In juni wordt er opnieuw een exemplaar aangetroffen maar nu op de Westerheide en in juli weer een in het Spanderswoud. In 2021 volgt de grote doorbraak. Het

lijkt erop dat er meer Middelste Bonte Spechten zijn gekomen in ons werkgebied. In februari wordt namelijk weer een exemplaar gezien in Bantam en op Crailo. Op deze laatste plek is in maart een roepend en baltsend exemplaar actief. Eveneens in maart een vogel op Schaep & Burgh en Boekesteyn. Op 1 april neemt de eerste auteur mogelijk twee exemplaren op Crailo waar. Een roepend exemplaar in de boom waar hij onder stond en een op hetzelfde moment door zijn verre kijker in een andere boom. De beide vogels worden helaas niet gezamenlijk gezien. Wel wordt gezien dat de mibo vaak opgejaagd wordt door een Grote Bonte Specht. De mibo ging op een gegeven moment steeds een nestholte in en dat gaf hoop op een

Mannetje Middelste Bonte Specht schuifelend over tak, 1 april 2021, Crailo, Huizen | Jurriën Uiterwijk

broedgeval. Helaas, twee dagen later is de nestholte bezet door een paartje Spreeuwen. Om bevestiging over een eventueel broedgeval van de mibo in dit gebied, hebben we contact gezocht met Carel de Vink. Hij bevestigt dat de Grote Bonte Specht de mibo steeds opzoekt. Hij denkt ook dat er geen sprake is van een broedgeval bij Crailo (Museumlaan). Er zijn zover we weten ook nooit jonge vogels waargenomen door andere vogelaars. In maart en april worden weer waarnemingen gedaan op Crailo, Schaep & Burgh en Boekesteyn. In mei weer een melding op Schaep & Burgh en het Spanderswoud. In juni zijn er twee exemplaren in Kerkelanden (Hilversum). In de zomer is het even stil maar in oktober een exemplaar op Hilverbeek, Gooilust en de Franse Kamp. Recent [november] zijn weer waarnemingen gemeld van Crailo. Op het najaarsfestival op 24 oktober spraken wij Fred van Klaveren. Hij ziet de Middelste Bonte Specht met regelmaat op Gooilust. Zijn eerste waarneming dateert van 2012 en hij vertelde van een mogelijk broedgeval in 2017. De nestboom is toen helaas na het broedseizoen gekapt. De waarnemingen nemen dus de laatste jaren toe in het Gooi. Meestal één vogel maar broedgevallen moeten zeker niet uitgesloten worden. Belangrijke gebieden zijn de bossen bij Huizen en de 's-Gravelandse landgoederen. De Middelste Bonte Specht is iets kleiner dan de Grote Bonte Specht en valt op door zijn rode pet en het ontbreken van de donkerrode veren op de onderbuik. Ook het geluid is vrij karakteristiek. In de zomermaanden is verwarring mogelijk met jonge Grote Bonte Spechten die dan ook een rode pet hebben. Wie meldt het eerste zekere broedgeval voor ons gebied??

Dank aan Carel de Vink en Fred van Klaveren voor hun informatie.

Bronnen

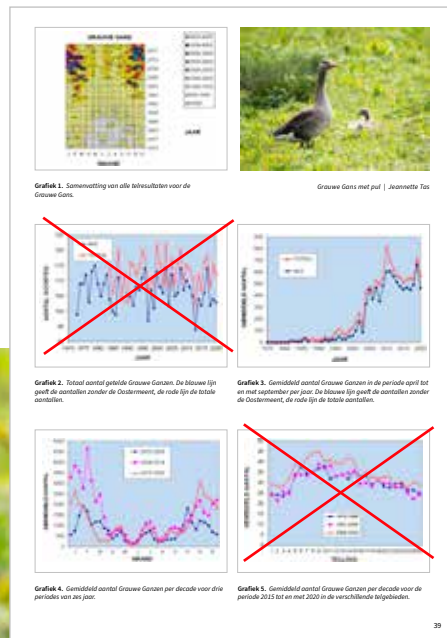
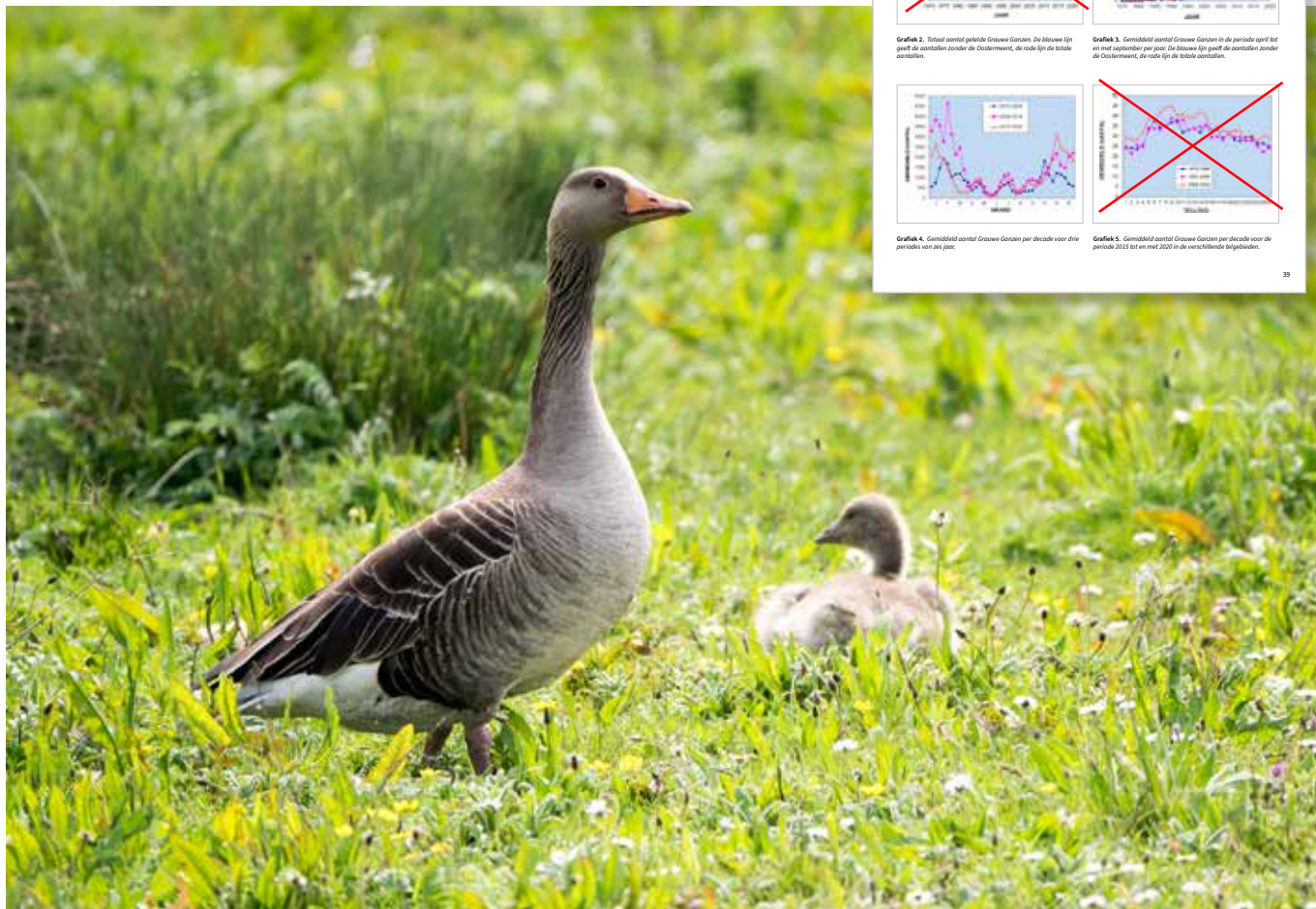
- Jonkers, D.A. *et al.*, 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. VWG Het Gooi en Omstreken.
- Waarneming.nl

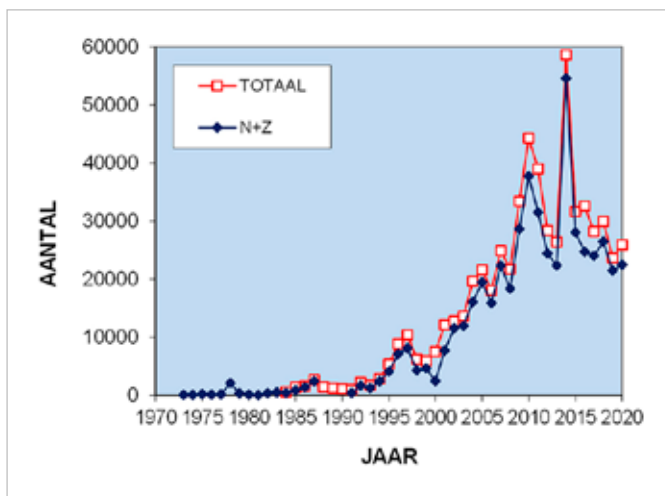
Mannetje Middelste Bonte Specht bij potentiële nestholte, 1 april 2021, Crailo, Huizen | Jurriën Uiterwijk

Rectificatie

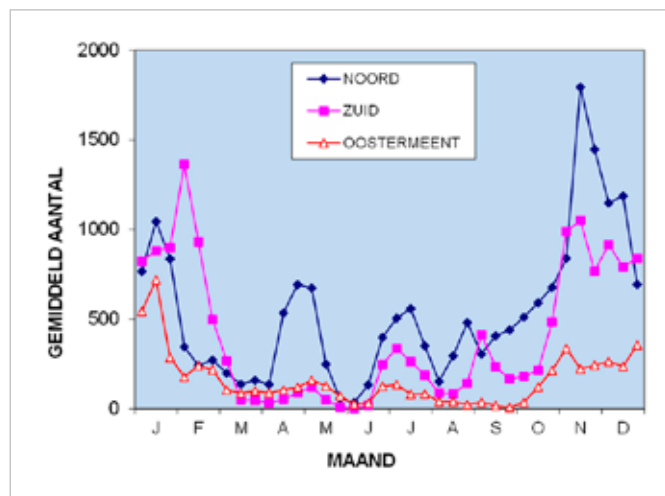
In De Korhaan 55(2): 39 zijn helaas in het artikel van Jan Mooij over de Grauwe Gans in de Eempolder twee verkeerde grafieken afgebeeld (grafiek 2 en 5). Afgebeeld (rechts) zijn de eerder al afgebeelde grafieken uit De Korhaan 55(1). Onderstaand vindt u de goede grafieken 2 en 5 alsnog afgebeeld. Onze excuses aan auteur en lezers.

Grauwe Gans met pul | Jeannette Tas

Grafiek 2. Totaal aantal getelde Grauwe Ganzen. De blauwe lijn geeft de aantallen zonder de Oosterveent, de rode lijn de totale aantallen.

Grafiek 5. Gemiddeld aantal Grauwe Ganzen per decade voor de periode 2015 tot en met 2020 in de verschillende telgebieden.

De Nijlgans in de westelijke Eempolders, een update

Jan Mooij

Nijlgans | Katinka Mann-Holtrop

De Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*) is een duidelijk voorbeeld van een soort die sinds het begin van de tellingen in 1973 sterk is toegenomen. Voor 1995 zagen wij vrijwel geen Nijlganzen (figuur 1), maar daarna namen de aantallen sterk toe. Tegenwoordig is het een heel gewone soort die bijna altijd wel waargenomen wordt (figuur 3). De Nijlgans komt oorspronkelijk voor in Afrika. De huidige Nederlandse populatie bestaat uit afstammelingen van vogels die ontsnapt zijn uit watervogelcollecties. Kennelijk vonden die hier een uiterst geschikt broedgebied en de aantallen namen heel snel toe.

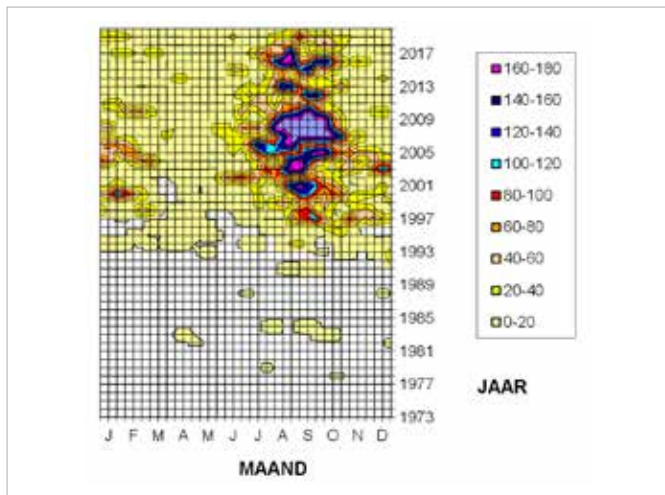
De toename van de aantallen is natuurlijk niet beperkt tot de Eempolders. In Nederland groeiden de aantallen sterk en de soort dook ook steeds meer op in het omringende buitenland. Al snel werd gewaarschuwd dat deze soort andere soorten kon verdringen. Dit leidde er toe dat de EU in 2017 bepaald heeft dat deze soort een invasieve exoot is. Dat betekent dat zijn toename een bedreiging is voor de oorspronkelijke soorten in ons land. De Nijlgans kan inderdaad erg agressief zijn en legt beslag op nestplaatsen (hij broedt meestal in bomen), die dan niet meer beschikbaar zijn voor andere lokale broedvogels. De consequentie is dat hij bestreden wordt en in principe in Europa uitgeroeid moet worden. Ook voor 2017 waren er al zorgen over de sterke toename. De soort was (en is) niet beschermd en er vond op veel plekken bestrijding plaats. Wat zijn de gevolgen van deze beslissing?

Tot nu toe hebben wij geen aanwijzingen gevonden dat er in de Eempolders jacht op Nijlganzen wordt gemaakt. De aantallen in Nederland stijgen lang niet meer zo hard als in het begin van deze eeuw, maar er is nog steeds sprake van een stijging (figuur 2). Als we echter naar de totale aantallen waargenomen Nijlganzen in de Eempolders kijken zien we dat er na een piek in 2008 een spectaculaire daling optreedt. De daling gaat nog sneller dan de stijging voor dat jaar! Vanaf 2011 stabiliseren de aantallen op minder dan een derde van het maximale aantal. Het lijkt er dus op dat lang voor de beslissing in Europa de bestrijding ergens al serieus aangepakt is.

Als we naar de afzonderlijke deelgebieden kijken zien we dat het verloop heel sterk verschilt. Figuur 4 laat zien dat in telgebied Noord de ontwikkeling van de

aantallen ongeveer parallel gaat met de totale aantallen. Dit is niet verwonderlijk want hier werden verreweg de grootste aantallen gezien. In telgebied Zuid stijgen de aantallen tot ongeveer 2000 en blijven ze daarna redelijk stabiel. In de Oostermeent valt het maximum al voor het jaar 2000, daarna zijn de aantallen laag met een dalende tendens.

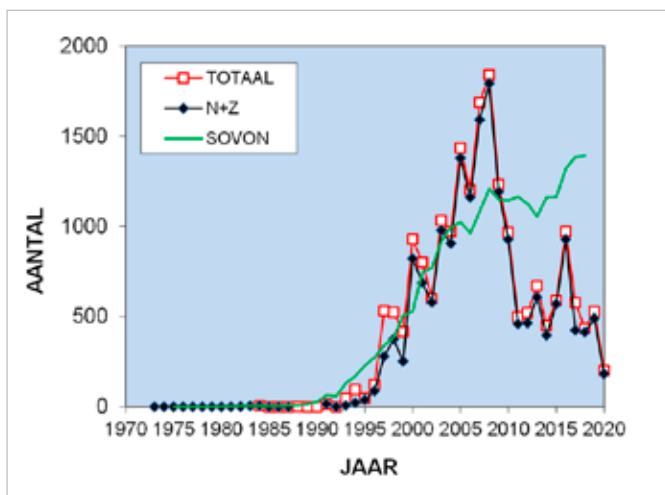
De verdeling over het jaar (figuur 5) laat zien dat wij verreweg de meeste Nijlganzen zagen en zien in de maanden juli tot en met oktober. In die periode trekken de Nijlganzen met hun jongen naar weidegebieden waar ze in groepen de rui doormaken. Rond de broedtijd is de relatieve achteruitgang het kleinst. Vanwege de ongeschiktheid van de Eempolders als broedgebied zijn de aantallen in de broedtijd natuurlijk erg laag.

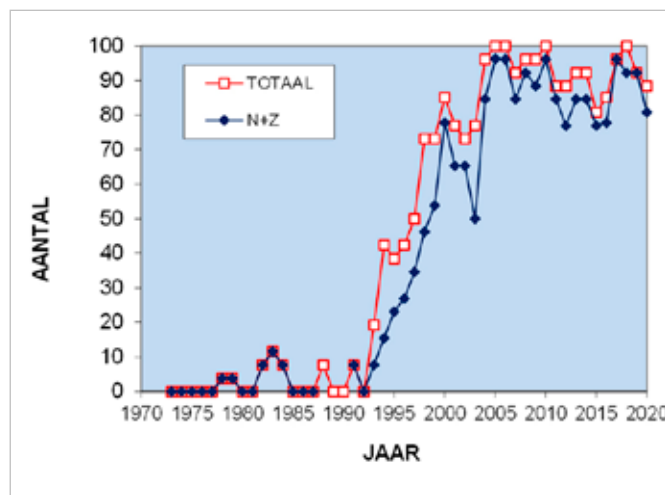
Grafiek 1. Samenvatting van alle telresultaten voor de Nijlgans. Tot 1984 zonder de Oostmeent, vanaf dat jaar inclusief de Oostmeent.

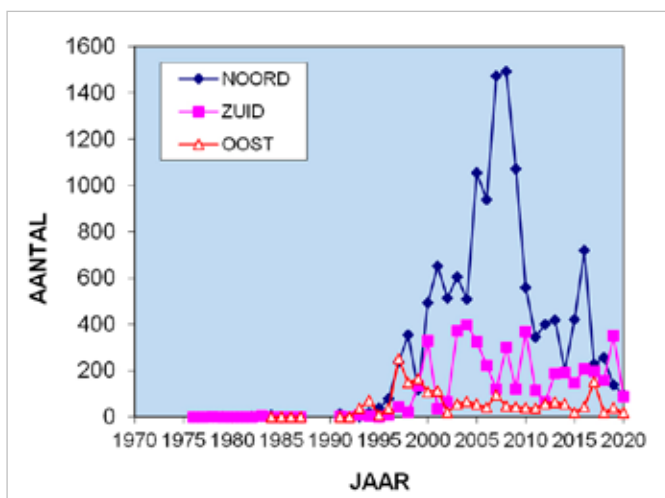
Een koppeltje Nijlganzen, links vrouw, rechts man | Wim Smeets

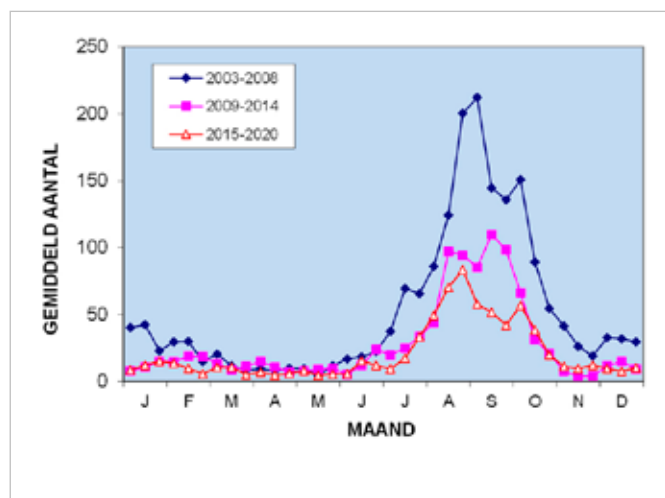
Grafiek 2. Totaal aantal getelde Nijlganzen per jaar. De blauwe lijn geeft de aantallen zonder de Oostmeent, de rode lijn de totale aantallen. De groene lijn geeft de index voor Nederland volgens het BMP project van Sovon.

Grafiek 3. Presentie van de Nijlganzen per jaar.

Grafiek 4. Total aantal getelde Nijlganzen per jaar voor de drie telgebieden.

Grafiek 5. Gemiddeld aantal Nijlganzen per decade voor de laatste drie periodes van zes jaar.

Nijlganzen bij de Blocq van Kuffeler, 20 augustus 2018 | Jan van Gastel

De afname in de laatste jaren treedt in het hele jaar op, maar in de winter lijkt hij relatief het grootst te zijn.

Het is duidelijk dat zeker buiten de broedtijd het overgrote deel van de Nijlganzen in de Eempolders bestaat uit vogels die ergens anders broeden. Waar komen zij vandaan? Het zou om gebieden kunnen gaan waar de Nijlgans sinds 2008 sterk achteruitgaat. Dat zijn niet de 's-Gravelandse landgoederen. Onze broedvogelinventarisaties daar wijzen op een nog steeds voortgaande toename van het aantal broedparen. Bestudering van de Vogelatlas van Sovon leert dat gebieden in de buurt met een afname tussen 1998-2001 en 2013-2015 eigenlijk niet bestaan. Helaas liggen die jaren precies voor en na de grote piek in de aantallen, dus daar is niet veel uit op te maken.

Een alternatieve oplossing is natuurlijk dat 'onze' Nijlganzen tegenwoordig vooral op een andere plek de rui doormaken. Het

maximale aantal Nijlganzen dat wij bij één telling vastgesteld hebben ligt rond de 400. Het totale aantal in Nederland wordt geschat op 45.000 exemplaren. Als 'onze' Nijlganzen ergens anders opduiken hoeft dat dus helemaal niet op te vallen. Dit lijkt daarom de meest voor de hand liggende verklaring.

Het blijft dan natuurlijk de vraag waarom de polders zoveel minder aantrekkelijk zouden zijn geworden. Er lijkt de afgelopen jaren niet veel veranderd. De meeste andere ganzen volgen in de Eempolders min of meer de Nederlandse trend. De enige uitzondering is de Canadese Gans (*Branta canadensis*). Ook dit is een exoot, hij is niet beschermd maar staat ook niet op de lijst van uit te roeien soorten. In Nederland nemen de aantallen nog steeds toe, maar in de Eempolders is sinds 2012 sprake van een sterke afname, met name in de late zomer. Dit lijkt dus sterk op de ontwikkeling bij de Nijlgans, zij het dat het maximum een aantal jaren later ligt.

Een gemeenschappelijke oorzaak voor de afname ligt voor de hand, maar het is niet duidelijk welke dat is.

Literatuur

- Jonkers, D.A., R.A. Kole & J. Taapken (red.), 1987. Vogels tussen Vecht en Eem, p. 147. VWG het Gooi en Omstreken, Hilversum
- Lensink R. & F. Majoor, 2018. Nijlgans in Sovon Vogelatlas van Nederland, pp. 90-91. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
- Mooij, J., 2009. De Nijlgans in de westelijke Eempolders. De Korhaan 43(3):88-89.

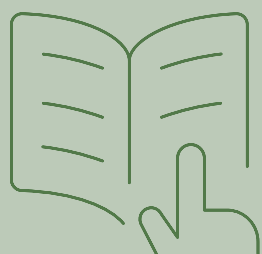

Een eigen vogelkijkhut in het Reestdal

Verblijf eens in een 'heidehuisje' met een eigen kijkhut uitsluitend voor gasten in het natuurgebied van het Reestdal in Drenthe.

Nico de Haan ging u voor: 'Als je niet aangestaard wordt door de Schotse Hooglanders dan word je wel begluurd vanaf de kale topjes van het struikgewas door de Roodborsttapuiten.'

Er is een laadpaal geplaatst voor elektrische auto's.
Meer informatie op: www.heidehuisje.nl of 06-81525089

PROGRAMMA

Argghhh!
Nog steeds
hetzelfde gevogel!
Wanneer gaan we weer
eens normaal doen?

Alle excursies, lezingen en andere bijeenkomsten van de Vogelwerkgroep vindt u op de website www.vwggooi.nl. Via de Nieuwsbrief maken wij nieuwe activiteiten en wijzigingen bekend.

Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via de homepagina van de website.

Aanmelden

Via de volgende knoppen kunt u zich aanmelden als lid of nieuwsbrief of u kunt zich inschrijven voor de vogelherkenningscursus:

Werkgebied

Wijzigingen ledenregister

Selectie van 28-09-2021 t/m 01-12-2021

Nieuwe leden	aantal	4
Geroyeerde leden	aantal	0
Opgezegde leden	aantal	0
Overleden leden	aantal	1
Nieuw en weer vervallen	aantal	0
Totaal	aantal	899

In verband met de wetgeving in het kader van de privacybescherming worden alleen totalen opgenomen.

Contributie en lidmaatschap

- Het lidmaatschap is inclusief ons verenigingsblad De Korhaan.
- De contributie van de Vogelwerkgroep bedraagt minimaal € 20,00 per jaar.
- Leden uit één gezin of samenwonenden kunnen huisgenoot-lid worden. De contributie is dan minimaal € 7,00 per jaar. Je ontvangt dan geen tijdschrift.
- Opzeggen van het lidmaatschap graag vóór 1 november van het lopende kalenderjaar.

Schelingen

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is als **ANBI** aangemerkt en daardoor zijn uw giften onder voorwaarden aftrekbaar bij de Belastingdienst.

Daarnaast kunt u in uw testament een legaat opnemen ten gunste van de VWG. Het is gewenst dit wel met uw notaris te bespreken.

Aanleveren kopij/artikelen De Korhaan

- Kopij/artikelen worden bij voorkeur digitaal aangeleverd in Word (ook tabellen).
- Figuren, foto's en tabellen/grafieken worden afzonderlijk meegestuurd. Onderschriften bevatten figuur-nummer, beschrijving, datum en fotograaf.
- Fotobestanden onbewerkt en in zo hoog mogelijke resolutie (>300 dpi) bij voorkeur via wettransfer aanleveren. Vermeld altijd locatie, datum en fotograaf.
- Bij aangeleverde foto's, plattegronden, figuren etc. gaat de redactie ervan uit dat de schrijver over de copyrights beschikt. Eventuele kosten i.v.m. copyrights (navordering) zijn voor de auteur.
- In de tekst zo nodig een verwijzing (onderschrift) waar de figuur/foto geplaatst moet worden.
- Nederlandse soortnamen beginnen met een hoofdletter, families e.d. met een kleine letter.
- Bij 'Bronnen/literatuur' de auteur, jaartal, titel, tijdschrift/boek met uitgever.
- Boekbesprekingen ca. 300 woorden. Een hoofdartikel maximaal 2500 woorden en zonodig meer in overleg.

Kopij volgend nummer uiterlijk voor: 28 DECEMBER 2021

Kopij kunt u sturen naar:
redactie@vwggooi.nl

Uiterlijk voor de 28ste van de maanden maart (zomernummer), juli (herfstnummer), oktober (winternummer) en december (lentennummer).

In principe bepaalt de datum van binnenkomst bij de redactie de plaatsing in een volgend nummer.

Adressenlijst

Website	https://vwggooi.nl			
Bankrekening	Triodosbank rekeningnummer: NL17 TRIO 0391 1047 99 t.n.v. VWG Het Gooi e.o., Bussum			
Bestuur van de Vogelwerkgroep				
Voorzitter	Piet Spoorenberg	Celebesstraat 36, 3742 DD Baarn	035-5436371	voorzitter@vwggooi.nl
Secretaris	Huib Casander	Vlie 30, 1273 WN Huizen	035-5259131	secretaris@vwggooi.nl
Penningmeester	Niek Wieringa	Zoddeland 12, 1394 KR Nederhorst den Berg	06-48477299	penningmeester@vwggooi.nl
Onderzoek en bescherming	vacature	avifauna@vwggooi.nl		
Ledenactiviteiten	Wouter Rohde	Prof. De Jongstraat 3, 1221 HX Hilversum	06-13708419	excursies@vwggooi.nl
Communicatie	Doortje van Dijk	Siriusstraat 52, 1223 AP Hilversum	06-20595083	communicatie@vwggooi.nl

Nuttige adressen/contactpersonen

Lezingen en contactavonden zijn in de Infoschuur GNR, Naarderweg 103, 1217 GL Hilversum (bij de natuurbrug), tenzij anders vermeld.

Vogelherkenningscursus	Francis Bakker	Schuttersweg 81, 1217 PW Hilversum	035-6560067	cursussen@vwggooi.nl
Lezingen	Feiko Prins		035-6217017	lezingen@vwggooi.nl
Promotie en verkoop	Nel Huese	Elzenlaan 40, 1214 KM Hilversum	035-6248716	promotie@vwggooi.nl
Bibliotheek en archief	Paul Keuning		035-5268281	pw.keuning@xs4all.nl
Vogelziekenhuis Naarden	Erik Bruinning	Burg. J. Visserlaan 1, 1411 BR Naarden	035-6945658	beheerder@vogelasiel.nl
Buitenland excursies	Evert Constandse		035-5317565	buitenland@vwggooi.nl
Fotowerkgroep	Hugo Weenen		035-5241123	fotografie@vwggooi.nl
Website	Dirk Prop		06-44734989	webmaster@vwggooi.nl
E-mail nieuwsbrief	VWG aanmelden bij via de website of stuur een mail naar			nieuwsbriefvwg@vwggooi.nl
Vogelwaarnemingen	www.gooi.waarneming.nl			
Ledenadministratie	zie binnenzijde voorblad			
Redactie De Korhaan	zie binnenzijde voorblad			

Het **Dineke Sluijters Vogelfonds** financiert projecten voor vogelbescherming en studie. Zie voor het indienen van projectvoorstellen de toelichting op onze website. De Adviescommissie is per e-mail te bereiken via vogelfonds@vwggooi.nl.

Subgroep Onderzoek en Bescherming

1. Watervogeltelling	vacant			
2. Eempoldertellingen	Jan Mooij		035-5429725	mooij.noorman@planet.nl
3. Weidevogelnestbescherming	Gert Bieshaar/Ger-Jan van Loenen		035-5311002	g.bieshaar1@kpnplanet.nl
4. Zwaluwenonderzoek	Han Westendorp		06-51170036	mail@hanwestendorp.nl
5. Vogelringstation	Harry de Rooij		035-6289470	harryderooij@planet.nl
6. Nestkasten	Ronald Beskers		035-5387341	nestkastonderzoek@vwggooi.nl
7. Kerkuilen	Harry de Rooij/Gerard Mijnhout		035-6289470	harryderooij@planet.nl
8. Roofvogels	Harry de Rooij		035-6289470	harryderooij@planet.nl
9. IJsvogels	Jelle Harder		035-6937858	jelleharder@hetnet.nl
10. Broedvogelinventarisaties	Dirk Prop/Piet Spoorenberg		06-44734989	broedvogels@vwggooi.nl

Coördinatieteam Onderzoek en Bescherming: Jan Mooij en Dirk Prop

Voor ongelukken en/of problemen die ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep aanvaardt de vereniging geen enkele aansprakelijkheid. Deelname geschiedt op vrijwillige basis.

